

رَسَپر

RASPER

فصلنامه علمی، اجتماعی و اطلاع رسانی در زمینه علوم انسانی
سال هشتم، شماره‌ی سی و هفتم و سی و هشتم (پی‌درپی)
پاییز و زمستان ۱۴۰۲ قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان تیراژ: ۳۰۰

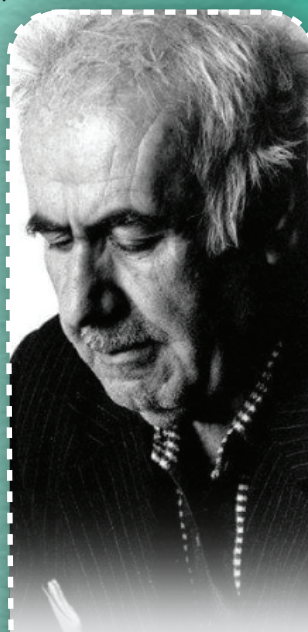

دانشگاه فرسکیان

پردیس بنت‌الهدی صدر
کردستان

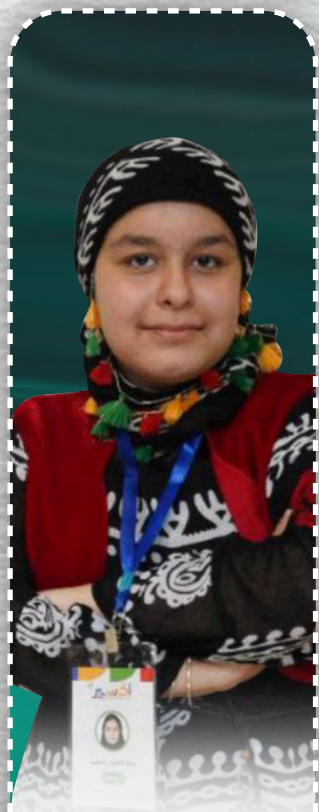
اثر بخشی روش
واقعیت درمانی بر کاهش
نشانه‌های اختلال نافرمانی
مقابله‌ای در دانش‌آموزان
ابتدایی شهر سنندج

پشت واژه‌ها
مردیست

بوی مرگ به
مشام می‌رسد

گپ و گفت با
دختر اکسیری

بررسی عوامل
تأثیرگذار در شکل‌گیری
خلاقیت و نوآوری در
دانش‌آموزان

جرع‌های از ولایت

وظیفه‌ی نخبگان این است که خلأها را شناسایی کنند، منافذ خطر را شناسایی کنند، راه‌های رفع خلأ را و بستن منافذ خطر را جستجو کنند، بررسی کنند و به دولت‌ها کمک فکری کنند، به مجلس‌های شورای اسلامی کمک فکری کنند، به مسئولین کمک فکری کنند؛ نخبگان وظیفه دارند. در یک جامعه‌ی زنده و بانشاط، نخبه‌ی ملت احساس وظیفه میکند، وظیفه‌اش هم اینها است.

جوانها وظیفه دارند؛ وظیفه‌ی جوانها — که البته وظایف زیادی هست — در درجه‌ی اول، این است که صلاحیتهای لازم برای نقش‌آفرینی فردا را در خودشان ایجاد کنند؛ جوانها میتوانند نقش‌آفرینی کنند. امروز شما ملاحظه کنید چقدر جوان زنده رفته‌اند در بدنه‌ی دولت مشغول کار شده‌اند؛ خوب اینها باید در خودشان این صلاحیتهای را ایجاد کنند؛ جوانها آماده باشند برای حضور در میدانهای گوناگون؛ خودشان را آماده کنند برای کشیدن بارهای سنگین. جوانها پیشرانند، پیشران جامعه‌اند؛ خودشان را از لحاظ صلاحیتهای گوناگون اخلاقی و علمی و غیره، برای نقش‌آفرینی در پیشرانی آماده کنند.

بیانات رهبری-در دیدار مردم آذربایجان شرقی ۱۴۰۲/۱۱/۲۹

فهرست

۲	سخن مدیرمسئول
۳	سخن سردبیر
۴	شعار سال
۵	یادداشت
۶	نقش مشاور در مدارس متوسطه اول و دوم
	تأثیر لایبی‌های مادرانه بر یادگیری درس ادبیات فارسی دانش
۱۰	آموزان دختر ابتدایی پایه چهارم شهر سنندج
۱۲	یادداشت
۱۶	ایرانگردی
۱۸	آسپین
۲۲	دلنوشته
۲۳	سفرنامه
۲۵	یادداشت
۲۶	آموزشگاه راسپیر
۲۷	بام و بوم
۲۸	خبر
۳۰	گزارش
۳۱	نومعلمی
۳۲	یادداشت
۳۳	کتابخانه
۳۴	دوربین شما
۳۶	لنگ شات
۳۷	English page
۳۸	جدول
۳۹	شعرخوانی
۴۰	اینفوگرافی
۴۱	کاریکاتور

برگی از
تاریخ

ردپای
مشاهیر

مصاحبه

مقاله

مقاله

فصلنامه علمی، اجتماعی و اطلاع رسانی در زمینه
علوم انسانی
سال هشتم، شماره‌ی سی و هفتم و سی و هشتم
(پی‌درپی)
پاییز و زمستان ۱۴۰۲

صاحب امتیاز:

انجمن علوم تربیتی پردیس بنت‌الهدی صدر کردستان

مدیرمسئول:

پرنگ سعیدی

سردبیر:

مبینا زارعی

استادان مشاور:

دکتر آزاد الله کرمی، دکتر محمد یعقوبی، دکتر نظیر مظفری

هیئت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا):

ساناز رفیقی، مبینا زارعی، مهدیه سادات سید حق،

یلدا صادقی، چنور قربانی، صحرا مولانی، سمیه یوسفی

کاریکاتوریست:

زهره شاکری

ویراستار:

ساناز رفیقی

طراح جلد و صفحه‌آرا:

مهدی اکبری (MahdiAkbari_gd | @MahdiAkbari_gd)

شماره مجوز: ۲۴۱/۵۲۱۰۲/۲۶

تیراژ: ۳۰۰

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

با تشکر از: سیدشهاب ارکیان، واران اخدر، مظهر بابایی،
جلال غریبی، خلیل میرزایی، زاهد کریمی، فاطمه حق، آسو
باقی، فائزه کریمی، اسرا زندگی، سپیده رستگار، غزل مددی،
پوریا بهمنی، مهنوش رحمانی مقدم، کوثر حاجیان، حدیث
یاری و تمامی عزیزانی که ما را در این راه یاری نمودند.

www.raspermagazine.blogfa.com

raspermagazine@gmail.com

50002200888978

[raspermag](#) [rasper_b](#)

[raspermag](#)

به نام آن که جان را فکرت آموخت چراغ دل به نور جان برافروخت

بارکدخوان را روی بارکد قرار دهید.

پرنگ سعیدی
مدیر مسئول

دانشجوی کارشناسی مشاوره و راهنمایی

نوشتن از وضعیتی که در آن نبوده‌ام برایم قدری دشوار است. نمی‌دانم ماندن در خانه‌ای که هر لحظه ممکن است فرو ریزد سخت‌تر است یا دل‌کندن از آن جایی که خشت به خشتش با رویا نهاده شده است. کوچ به ناکجا آباد و دیدن تن بی‌جان آدم‌ها از نزدیک، نمی‌دانم باید چه حسی داشته باشد. از میان اخباری که دنبال کرده‌ام یا بهتر است بگویم اخباری که دنبال کرده‌اند، تیتري از یک نوشتار سایت یونیسف در خاطرمان مانده است. نویسنده، خود، زیاد ننوخته بود. بعد از سخنی چند، از زبان تعدادی از کودکان نقل قول کرده بود. در سرتیتر آن چنین نوشته شده بود: «در حال حاضر کودک بودن در غزه چگونه است؟»

-دلم برای تمامی جزئیات زندگی‌ام قبل از جنگ تنگ شده است. (ماها، ۱۱ساله)
-آرزو می‌کنم جنگ زود تموم بشه تا من بتونم به اتاقم، به محله‌ام و پیش دوستانم برگردم. (فارس، ۶ساله)

-من خانواده‌ام را خیلی دوست دارم. می‌ترسم بخاطر جنگ آن‌ها را از دست بدهم یا روزی یکی از آنها کشته شود. (کریم، ۱۱ساله)
-خانه‌ام، اتاقم و تمامی آرزوهایم در طول این جنگ از بین رفت. (محمد، ۹ساله)
حقیقت این است که کودکان هیچ مسئولیتی در قبال شروع جنگ و درگیری ندارند؛ اما بیشترین هزینه را می‌پردازند. در زمان جنگ، کودکان منابع دلبستگی‌شان را از دست می‌دهند. از دیدن زیبایی‌ها و بازی‌های کودکان محروم می‌مانند. سرپناه امنی ندارند، نبود آب و غذای کافی، فقدان امکانات بهداشتی و آموزشی روند رشد و حتی زندگی آنها را به خطر می‌اندازد. هرچه جنگ طولانی‌تر باشد شوکران پیشکشی آن کشنده‌تر است. عوارض جسمی و روانی آن در آینده شدیدتر و جبران ناپذیرتر خواهد بود. حقیقتا که «جنگ چهره‌ای زنانه ندارد».

***

بار دیگر راسپیر برگشت. این بار نویسندگانی جدید همراه ما هستند. امیدوارم مطالعه‌ی شماره ۳۸ و ۳۷ برایتان آگاهی‌بخش باشد. چون در نهایت آگاهی، زندگی بشر را نجات خواهد داد. راسپیر هم در تلاش است تا به نوبه‌ی خود، جوانان فرهنگی را آگاه کند.

ای بی‌نهایت آرزوی آرزومندان

مبینا زارعی

سردبیر

دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی

به یاد دارم چند وقت پیش، هنگامی که به برنامه‌ای رادیویی گوش می‌دادم، گوینده برشی از یک کتاب را برای شنوندگان می‌خواند. از ذوقی که برای شنیدن این کتاب داشتم، بگذریم؛ توصیف دقیق این دغدغه شاید تا قبل از آن در باورم نمی‌گنجید. «جنگ، دردهای جهان را بزرگ‌تر می‌کند. جنگ هرچند بر ضد خرابی‌ها باشد، در آخر جور دیگری زمین را آکنده از درد می‌کند. اگر جنگ نهایت عدالت هم باشد، همیشه زمین را لبریز از غم می‌کند.» ما همان انسان‌هایی هستیم که عادت به آرزو داریم، به طوری که شاید در این وادی همین آرزوها هستند که جان‌پناهمان شده‌اند. در وهله اول آرزو داریم مرزها وسیله‌ای برای اختراع جنگ نباشند حتی اگر مرز بین خانه‌های سیاه و سفید صفحه شطرنج باشند. تعریف مشخصی از جنگ وجود ندارد اما هرچه که باشد آرامشی را به رگبار آشوب می‌گیرد و پرچم داغ‌داربودن را به اهتزاز درمی‌آورد. مردم مظلوم و از همه مهم‌تر کودکانی بی‌دفاع را به گناهی مبهم، قربانی شعله‌های خود می‌کند.

در وهله بعدی آرزو داریم محمل کنونی راسپیر که حاصل ماه‌ها تلاش بی‌وقفه و فعالیت مداوم است و برای ارج نهادن علم و فرهنگ به تحریر در آمده‌است، نتیجه‌بخش باشد و تحولی کوچک اما مثمر‌تر در این راستا داشته‌باشد. در نهایت روزگار دل‌مان گرم است به این خیال خوش که با پیشینه قوی شورای قبلی نشریه، باری دگر سعادت همراهی داشتیم و بابت این موضوع سپاس‌گزار پروردگار حکیمی هستیم که همیشه یاری‌دهنده ما بوده‌است.

در پایان از تمام کسانی که با حمایت‌ها و صبوری‌های بی‌دریغ خود، نام راسپیر را مثل همیشه پرفروغ کرده‌اند، نهایت تشکر را دارم. در پناه حق تعالی آرزومند باشید.

اگر کالای
خارجی بخرند

اگر کالای
ایرانی بخرند

تولید ملی و آموزش و پرورش

یلدا صادقی

دانشجوی کارشناسی آموزش ریاضی

نفر از جمعیت کشور که معادل یک چهارم کل جمعیت است می‌توانند در تبیین الگوی استفاده از کالاهای ایرانی و اصلاح فرهنگ بیگانه تأثیر فراوانی داشته‌باشد. به طوری که معلمان می‌توانند هم دانش‌آموزان و هم طبقات دیگر جامعه را درست و دقیق از محتوا و اصالت این پیام (استفاده از کالاهای ساخت داخل) آشنا کنند. در نهایت آموزش و پرورش و مدارس به سبب حضور کودکان و نوجوانان و تأثیرپذیری آنان در جامعه بویژه خانواده، نقش بسیار مهمی در فرهنگ سازی حمایت از تولید ملی و استفاده از کالاهای ایرانی دارند. به این ترتیب با اعمال زیر ساخت‌های لازم می‌توان حمایت از تولید ملی را در آموزش و پرورش درون‌سازی کرد. علاوه بر آموزش دانش‌آموزان در این زمینه و الگو بودن برای آن‌ها می‌توان اقداماتی از قبیل: معرفی کیفیت کالای ایرانی، توزیع برخی کالاها به منظور ایجاد انگیزه‌ی خرید و حتی آموزش اولیا و خانواده‌ها انجام داد. در نتیجه آینده‌سازانی فهیم و آموزش‌دیده خواهیم داشت که الگوهایی وطن‌دوست و باوجدان داشته‌اند و با مزایا و معایب حمایت یا عدم‌حمایت خویش نسبت به تولید ملی آگاه هستند.

کار با سواد است. آموزش و پرورش باید به گونه‌ای کار کند که هیچ استعدادی در این زمینه هدر نرود.

وزارت آموزش و پرورش به عنوان نهادی که وظیفه‌ی اهم آن تعلیم و تربیت دانش‌آموزان و آینده‌سازان کشور است، می‌تواند نقش مهمی در تحقق شعار ملی استفاده از تولید ملی داشته باشد چرا که جامعه‌ی آموزش پرورش با جامعه‌ی پویا و روبه‌رشد کشور سامان پیدا کرده است. معلمان و دانش‌آموزان از اعضای مهم این وزارت هستند. در ابتدا نقش والای معلم و جنبه الگویی وی در جامعه منجر به فرهنگ و ارائه ی الگوی مصرف صحیح به طالبان علم و عمل می‌شود و در نتیجه این تأثیرگذاری در درازمدت موجب رونق تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه‌ی ایرانی است. نقش فرهنگ سازی معلم در تحقق آرمان تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی سبب پیشرفت و توسعه‌یافتگی می‌شود زیرا معلمان با در اختیار داشتن چهارده میلیون

امروزه در تمامی کشورهای جهان خصوصاً کشورهای خاورمیانه که با مشکلات اقتصادی دست‌وپنجه نرم می‌کنند، تولیدات داخلی اهمیتی بیش از پیش دارند چرا که حمایت همه جانبه از این تولیدات می‌تواند قدمی مهم و تأثیرگذار در کاهش مشکلات اقتصادی و پیشرفت هر کشور در حوزه‌های سیاسی و اقتصادی باشد. کشور عزیزمان ایران هم امروزه با مشکلات اقتصادی درگیر است و تلاش برای کاهش این مشکلات وظیفه‌ی ملی هر کدام از ما است. قطعاً حمایت همه‌جانبه‌ی نهادهای کشور و همکاری آن‌ها با هم و با مردم نتیجه‌ای درخشان را به ارمغان خواهد آورد. تمامی نهادها به نحوی در این امر تأثیرگذارند اما برخی نهادها می‌توانند در عرصه‌ی مهم و تأثیرگذارتری حمایت و همکاری کنند. از جمله این نهادها: وزارت آموزش و پرورش است چرا که پیشرفت عرصه تولیدات ملی به فرموده‌ی رهبر عظیم‌الشان انقلاب در ابتدا نیازمند مردم باسواد در این زمینه و نیروی

مهدیه سادات سید حق
دانشجوی کارشناسی حقوق

تحصیل رایگان

مقدمه

کسب علم جزء بنیادی‌ترین حقوق بشر بشمار می‌رود. چراکه با آگاهی و دانش، فرد از ظلمت جهل بیرون می‌آید؛ به تبع آن می‌تواند تصمیمات بهتری برای زیست خود داشته باشد و شایسته زندگی کند. در این راستا انتظاری که از دولت‌ها جهت تأمین حقوق شهروندان خود می‌رود، فراهم کردن اسباب تحصیل رایگان است. در این جستار بررسی خواهیم کرد حق بر تحصیل رایگان تا چه حد پشتوانه قانونی دارد، این رایگان بودن تا چه میزان است و همچنین سایر کشورها در این زمینه چگونه عمل کرده‌اند.

منشاء حقوقی تحصیل رایگان

کسب علم و تحصیلات از دو جنبه پراهمیت و سودمند است، نخست برای خود فرد چراکه فرد باسواد نیک می‌اندیشد پس به زیر سلطه نمی‌رود، موجبات سلامت خود را فراهم می‌کند، از خرافات و موهومات پیروی نمی‌کند و همه‌ی این موارد به یک زندگی بهتر و در خور کرامت انسانی منتهی می‌شود. همان‌طور که پیامبر(ص) می‌فرمایند: «خیر دنیا و آخرت با دانش است و شر دنیا و آخرت با نادانی.» دوم برای کشور چراکه با وجود افراد تاریک ذهن هرگز امکان ترقی، رشد و پیشرفت کشور فراهم نخواهد شد.

از آن‌جا که آگاهی از حقوق فردی به دنبال علم می‌آید، تحصیل رایگان جزء حقوق بشر شمرده شده است. برای مثال برای انسان حقوق بنیادینی مانند حق بر سلامتی، حق بر دادخواهی و محاکمه منصفانه، حق بر آزادی و حق بر مالکیت وجود دارد؛ لذا نیاز است افراد به حقوق خود آگاه شوند. به اضافه اگر قید رایگان بودن

تحصیلات برداشته می‌شد، زمینه‌ی بسیاری از تبعیض‌ها هم به دنبال آن فراهم می‌گشت. حقوق بشر به مجموعه حقوقی گفته می‌شود که به صرف انسان بودن برای مردم در نظر گرفته می‌شود که اجرا این حقوق باعث می‌شود انسان‌ها زندگی متعالی و با آرامشی داشته باشند. به همین دلیل در اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر مصوب ۱۹۴۶ که حقوق بنیادین انسان‌ها را تبیین می‌کند، به تحصیل رایگان اشاره شده است.

یکی از اصلی‌ترین اهداف تشکیل دولت از سوی مردم، جامعه عمل پوشاندن به همین حقوق طبیعی و بنیادین انسان‌هاست، چراکه انسان‌ها نیاز دارند یک قدرت بالادستی از حقوق بنیادین آن‌ها حراست کند لیکن دست به تأسیس دولت زدند. حال این دولت که وظیفه‌ی حفاظت از حقوق مردم جامعه خود را دارد، وظیفه‌ی تهیه‌ی اسباب تحصیل، آن هم به صورت رایگان را نیز خواهد داشت.

تحصیل رایگان در ایران

قانون اساسی هر کشور مؤید خط فکری دولت آن کشور، تکلیف و وظایف دولت نسبت به حقوق شهروندان خود و مواردی مانند ارکان و نوع حکومت است. با این توضیح و مطابق اصل سی-ام قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸؛ دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایل تحصیلات عالی را تا سر حد خودکفایی کشور به طور رایگان گسترش دهد.

به دنبال این اصل، قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب ۱۳۵۳ وجود دارد که رایگان بودن زمینه‌ی تحصیل افراد از سوی دولت را اعلام می‌دارد و همچنین والدین و یا سرپرستان قانونی را مکلف به تهیه‌ی بستر مناسب جهت تحصیل کودکان می‌کند و تا جایی پیش می‌رود که اگر والدین یا سرپرستان قانونی از تهیه‌ی وسایل و موجبات تحصیل کودک یا نوجوان امتناع کنند یا به نحوی از انحاء از تحصیل او جلوگیری کنند، ضمانت اجرا در نظر گرفته شده و در نهایت مجازات قانونی در پی خواهد داشت.

البته برای دانستن این که گستره لغت "رایگان" در اصل سی قانون اساسی تا چه حد می‌باشد؛ باید به نظرات تفسیری شورای نگهبان رجوع کرد. در پی درخواستی که

وزیر وقت آموزش و پرورش در سال ۱۳۶۲ با همین مضمون از شورای نگهبان داشته‌اند، این شورا اعلام می‌دارد: آموزش رایگان، در حد امکان، کلاً یا بعضاً باید فراهم شود و با عدم امکانات کلی، دولت با رعایت اولویت‌ها مثل ترجیح مستضعفان و مستعدان بر دیگران اقدام می‌نماید.

عملکرد سایر کشورها در این زمینه می‌توان گفت اغلب کشورها به اصل تحصیل رایگان در قانون اساسی خود اشاره کرده‌اند. برای مثال در اصل ۳۴ قانون اساسی جمهوری ایتالیا و یا اصل ۳۱ قانون اساسی جمهوری کره‌ی جنوبی می‌توان این موضوع را مشاهده کرد.

در این میان کشورهایی مانند فرانسه هم هستند که در قانون اساسی خود هیچ اشاره‌ای به تحصیل رایگان نکرده‌اند هرچند در رویه شاهد آن هستیم.

برآمد

ذات بشر همواره در جست‌وجوی فضیلت است. از آن جایی که علم یک فضیلت به شمار می‌آید، انسان‌ها همواره در پی آن بوده‌اند. حال در این میان از دولت به عنوان احیاءکننده حقوق شهروندان، انتظار می‌رود با تهیه بستر مناسب، به جامعه در کسب علم و فضیلت یاری دهد. البته این انتظار در همین حد باقی نمانده و با اضافه کردن قیدوبندهای حقوقی و قانونی تبدیل به وظیفه‌ای مهم برای دولت‌ها شده است. در نهایت با مطالعه‌ی تطبیقی نظام آموزشی سایر کشورها درمی‌یابیم این موضوع تقریباً همه‌گیر بوده که نشان از اهمیت و فواید تحصیل رایگان دارد.

منابع

اعلامیه جهانی حقوق بشر مصوب ۱۹۴۶
قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸
قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل جوانان و اطفال ایرانی مصوب ۱۳۵۳
فتحی محمد، کوهی اصفهانی کاظم، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به همراه نظرات تفسیری شورا نگهبان ۱۳۹۶-۱۳۵۹، تهران، پژوهشکده شورا نگهبان، ۱۳۹۷
مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۱۵ق
هابز توماس، لویاتان، حسین بشیریه، تهران، نشر نی، ۱۳۹۶

مقدمه

افزایش شیوع اختلال‌های روانی در کودکان در سال‌های اخیر موجب بروز نگرانی در مورد بهداشت روانی و تأثیر آن بر رشد و عملکرد کودکان شده است. بر همین اساس متخصصان بر اهمیت ارزیابی و درمان به موقع اختلال‌های روان‌شناختی تأکید می‌کنند. حدود هفتاد و پنج درصد از اختلال‌های روانی تشخیص داده شده در کودکان و نوجوانان در طبقه‌ی اختلال‌های رفتاری قرار می‌گیرند. کودکان مبتلا به اختلال‌های رفتاری، چالش‌های بسیاری را برای والدین‌شان به وجود می‌آورند. این کودکان رفتارهایی را از خودشان نشان می‌دهند که تأثیر منفی بر اطرافیان و جامعه می‌گذارد.

اهمیت و ضرورت پژوهش

بررسی کتاب‌های روانشناسی مختلف نشان می‌دهد اختلال‌های رفتاری یکی از چالش‌های اصلی معلمان در برخورد با دانش آموزان و یکی از دلایل اصلی ارجاع کودکان به مراکز درمانی است. نتایج به‌دست آمده از پژوهش‌ها نشان داده‌اند کودکانی که مورد تنفر همسالان خود قرار می‌گیرند ولی دیدگاه مثبتی را از وضعیت اجتماعی خود گزارش می‌کنند، در مقایسه با کودکانی که در مورد پذیرش اجتماعی خود دیدگاه‌های هماهنگ‌تری با همسالان دارند، مشکلات برونی‌سازی بیشتری نشان می‌دهند. ممکن است در تخمین بیش از حد جایگاه اجتماعی فوایدی نیز وجود داشته باشد؛

کیمیا احمدی، فاطمه امامی، اوین امینی، هدیه آقامیرزایی
کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان بنت الهدی صدر سندج

اثر بخشی روش واقعیت‌درمانی بر کاهش نشانه‌های اختلال نافرمانی مقابله‌ای در دانش‌آموزان ابتدایی شهر سندج

برای مثال: خودادراکی بیش‌برآوردشده با مشکلات برونی‌سازی مرتبطاند اما با نشانه‌های درونی‌سازی در غیاب رفتار انحرافی ارتباطی ندارند. یکی دیگر از الگوهای ادراک تحریف‌شده کودکان از پذیرش اجتماعی‌شان برآورد کمتر از حد واقعی پذیرش است که در آن کودکانی که نسبتاً موردعلاقه‌ی همسالان‌شان هستند، جایگاه اجتماعی داماد را کمتر از آنچه که هست برآورد می‌کنند. برآورد کمتر از حد وضعیت اجتماعی اغلب با نشانه‌های درونی‌سازی‌شده بیشتر و سبک اسنادی افسرده‌وار مرتبط است. کودکان مبتلا به مشکلات برونی‌سازی و افسردگی به کمترسنجی جایگاه اجتماعی خود تمایل دارند. برای بررسی ادراکات بیش‌برآوردشده و کم‌برآوردشده جایگاه اجتماعی به جمع‌آوری داده‌های خودادراکی و گروه‌سنجی ۲۴۵ کودک پرخاشگر در معرض خطر از ۱۷ مدرسه اقدام نمودند. پس از کنترل هم‌پوشی بین پذیرش از جانب همسالان و پذیرش اجتماعی درک‌شده، مشخص شد کودکانی که سطوح بالاتری از پذیرش اجتماعی ادراک‌شده را گزارش می‌کنند در مدرسه بیشتر با همسالان خود دعوا می‌کنند. پذیرش اجتماعی خودادراک‌شده در میان کودکانی که دارای جایگاه اجتماعی بالاتری در بین همسالان‌شان بودند با مشکلات سلوک و رفتار نافرمانی مقابله‌ای گزارش‌شده توسط والدین ارتباطی منفی نشان داده است. کودکانی که دیدگاه مثبتی از پذیرش اجتماعی خود دارند علی‌رغم طرد همسالان، با افزایش خطر ابتلا به مشکلات درونی‌سازی مواجه نمی‌شوند.

را جهت کاهش رفتارهای چالش‌برانگیز در دانش‌آموزان با اختلال نافرمانی مقابله‌ای فراهم آورد. بر این اساس هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی روش واقعیت‌درمانی بر کاهش رفتارهای چالش‌برانگیز دانش‌آموزان پسر با اختلال نافرمانی مقابله‌ای بود.

منابع

بلوم کوپست، ال. (۲۰۰۲). مهارت‌های سازگاری با کودکان ناسازگار راهنمایی م. عملی برای والدین و درمانگران؛ ترجمه جواد علاقه‌بندراد
صفری، س؛ فرامرزی س؛ و عابدی ا. (۱۳۹۱). تأثیر بازی‌درمانی با رویکرد شناختی-رفتاری بر کاهش نشانه‌های اختلال نافرمانی مقابله‌ای
کلانتری، م؛ نشاط‌دوست ح و، زارعی م. (۱۳۸۰). تأثیر آموزش رفتاری والدین و دارودرمانی بر میزان نشانه‌های فزون‌کنشی کودکان مبتلا به اختلال نارسائی توجه فزون‌کنشی مجله روانشناسی
محمد اسماعیل، ا (۱۳۸۳). بررسی اعتبار روایی و تعیین نقاط برش اختلال‌های پرسشنامه نشانه‌های مرضی کودکان بر روی دانش‌آموزان

عمدی، سرزنش دیگران به خاطر اشتباهات و رفتارهای نادرست خود، زودرنج بودن یا به آسانی ناراحت شدن توسط دیگران، خشمگین شدن و رنجیده‌خاطر شدن، کینه‌توزی یا انتقام‌جویی.

این کودکان و نوجوانان به دلیل کفایت اجتماعی پایین و طرد اجتماعی از جانب همسالان اغلب به دلیل رفتار بسیار پرخاشگرانه و مضر نسبت به دوستان، در ابتدای نوجوانی به سمت گروه همسالان منحرف گرایش پیدا کنند. در نتیجه شروع به وقت‌گذرانی با همسالانی می‌کنند که آن‌ها را می‌پذیرند، یعنی دوستانی که مانند آن‌ها طردشده و ضد اجتماعی هستند. تمایل کودکان پرخاشگر به ارتباط با یکدیگر احتمال تداوم و افزایش رفتارهای پرخاشگرانه را به دلیل تأثیر الگوبرداری و تقویت رفتارهای انحرافی افزایش می‌دهد. سایر پژوهش‌ها نشان می‌دهند پرخاشگری فعال با داشتن حس شوخ طبعی و توانایی و سطوح بالای محبوبیت در نوجوانی همراه است.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به سودمندی روش واقعیت‌درمانی در این حوزه‌ها به نظر می‌رسد که انجام پژوهش حاضر بتواند پشتوانه علمی مناسبی

گروه همسالان منحرف هنگامی که کودکان دارای مشکلات سلوک به سن نوجوانی می‌رسند به برقراری رابطه با همسالان منحرف تمایل پیدا می‌کنند. تأثیر همسالان در افزایش رفتار ضد اجتماعی در مرحله نوجوانی آشکار است و مشکلات رفتاری نوجوانان اغلب در مشارکت آن‌ها در گروه همسالان بروز می‌کند. هنگامی که نوجوانان وارد گروه‌های همسال منحرف می‌شوند افت تحصیلی و گریز از مدرسه در آن‌ها افزایش می‌یابد و آن‌ها وقت بیشتری را برای تعامل با هم اختصاص می‌دهند که این امر مستقیماً منجر به افزایش میزان بزهکاری در آن‌ها می‌گردد. ارتباط کودکان با همسالان منحرف در نوجوانی یکی از قوی‌ترین پیشنهاد خطر بزهکاری‌های بعدی می‌باشد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند میزان رفتارهای بزهکارانه خشونت‌آمیز جوانان به هنگام حضور در گروه‌های خلافکار، شدیداً افزایش و به هنگام ترک این دسته‌ها کاهش پیدا می‌کند.

هشت نشانه یا ملاک نافرمانی مقابله‌ای و اختلال سلوک در کودکان عبارتند از:
بد خلقی، بحث‌کردن با بزرگسالان، بزرگسالان، ناراحت کردن دیگران به طور

محمد جعفر حسین زاده، کارشناسی راهنمایی و مشاوره، دانشگاه فرهنگیان شهید مدرس سنندج

نقش مشاور در مدارس متوسطه اول و دوم

یافته‌های پژوهش

اضطراب، افسردگی، سوء مصرف مواد مخدر، رفتارهای نابه‌هنجار، مشکلات تحصیلی و گرایش به ارتباط با جنس مخالف از عمده‌ترین مشکلات روانی-اجتماعی دانش‌آموزان هستند. از طریق «خدمات راهنمایی و مشاوره» می‌توان توانایی‌ها و نیز محدودیت‌های دانش‌آموزان را شناخت و از امکانات موجود حداکثر استفاده را به عمل آورد. مشاور تحصیلی با شناخت دانش‌آموزان در زمینه‌های گوناگون می‌تواند آنان را به رشته‌های تحصیلی مناسب راهنمایی کند و آنان را در حل مشکلات یاری دهد. از آنجایی که معلم به تنهایی نه می‌تواند و نه فرصت دارد که به همه مشکلات دانش‌آموزان رسیدگی کند، مشاور تحصیلی با همکاری معلم و خانواده و مسئولان مدرسه می‌تواند دانش‌آموزان را در جهت رفع مشکلات تحصیلی، خانوادگی، روانی و تأمین ثبات عاطفی یاری دهد و نهایتاً نیل به اهداف آموزش و پرورش را ممکن سازد.

جامع‌ترین تعریف مشاوره توسط بورکس و استفار بیان شده است: «مشاوره به رابطه حرفه‌ای بین یک مشاور آموزش دیده و مراجع دلالت دارد. این رابطه معمولاً میان دو نفر است. اگرچه بعضی مواقع مشاوره با بیش از دو نفر صورت می‌گیرد. این رابطه برای کمک کردن به مراجعان جهت درک و روشن کردن نظرات آنان در مورد محیط زندگی خود و یاد دادن راه رسیدن به اهداف انتخاب شده فردی از طریق انتخاب راه‌های سنجیده و با معنای فردی و حل مشکلات هیجانی و میان‌فردی برگزار می‌شود.»

افزایش بی‌رویه جمعیت جوان کشورها و عدم تعادل در توزیع دانش‌آموزان در رشته‌ها و شاخه‌های تحصیلی، این ضرورت را ایجاد می‌کند که هم برنامه‌های آموزش و پرورش تغییر کند و هم راهنمایی توسط مشاوران در پیش از قبل گسترش یابد.

مقدمه

بهره‌گیری از خدمات راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش یک ضرورت اجتناب ناپذیر است. آموزش و پرورش می‌خواهد زمینه‌ای را فراهم کند تا تمام استعدادهای انسانی که به‌طور بالقوه در وجود انسان نهفته است بالفعل شود و زمانی به این هدف‌ها در تحقیق خواهیم رسید که دانش‌آموزان از نظر جسمی و روانی و اخلاقی برای انجام این فعالیت‌ها آمادگی داشته و اختلالی در یادگیری نداشته باشند. تنها فردی که می‌تواند به صورت اصولی اطلاعات معتبر در اختیار دانش‌آموزان قرار دهد تا مشکلات آنان را کاهش دهد، مشاور می‌باشد.

چکیده

در مقاله حاضر پس از ذکر مقدمه‌ای بر تحلیل محتوای راهنمایی و مشاوره، سودمندی و اهمیت مشاوره، تعریف جامع راهنمایی و مشاوره، ضرورت مشاوره در مدارس، مشاوره و راهنمایی در نظام آموزشی، نقش مشاور در مدارس، آموزش و پرورش، سلامت روان، دانش‌آموزان و مهم‌ترین وظایف کادر آموزشی در برنامه مشاوره و راهنمایی پرداخته شده است. از طریق مشاوره و راهنمایی، فرد نه تنها وضعیت فعلی خود را درک می‌کند، بلکه از آنچه در پی آن خواهد آمد نیز آگاه می‌شود.

طرح هدایت تحصیلی، می‌توان به راهنمای تحصیلی شایسته دست یافت و هدف مطلوب نظام آموزشی کنون را تحقق بخشید.

فهرست مراجع:

- (۱) آفاقی، ی، آهنگری، ا، و طحان، م (۱۳۹۶) اثربخشی هنردرمانی درمانی به شیوه شناختی-رفتاری بر مشکلات رفتاری کودکان مبتال به سندرم داون. فصلنامه روان شناختی تحلیلی، شناختی.
- (۲) آقا محمدیان، حمیدرضا. (۱۳۹۲). خصوصیات زیستی- اجتماعی نوجوان دختر دانش‌آموز مشهد. فصلنامه مطالعات تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه فردوسی. ۱۲۵-۱۴۴.
- (۳) احمدی، سیداحمد. (۱۳۸۷). مقدمه‌ای بر مشاوره و روان‌درمانی. ناشر: دانشگاه اصفهان. ویرایش هشتم. چاپ هفتم.
- (۴) دیویس، تمار. (۱۳۹۳). مشاوره مدرسه: دیدگاه‌ها و کاربردهای حرفه‌ای. ترجمه کیانوش زهراکار و زهرا کهلویی. تهران: انتشارات ویرایش.
- (۵) سینک، کریستوفر. (۱۳۸۸). مشاوره مدرسه در عصر حاضر: نظریه، پژوهش و کاربرد. ترجمه محمدعلی نظری و علی اکبر سلیمانیان. تهران: انتشارات علم.

چشم‌انداز و نگاهی که به آدمی مجال زیستن می‌دهد و فرصتی فراهم می‌کند تا فرد خودش را در ذهنش بازسازی کند و قدرتی را در اختیار فرد می‌گذارد تا با بهره‌گیری از آن نوع جدیدی از حضور را در پهنه‌ی روابط بین فردی تجربه کند. افزون بر این، مشاور وظیفه نظارت بر خویش را نیز بر دوش می‌کشد.

بنابراین با توجه به آن چه گفته شد نظام آموزشی تأثیر بسزایی در ادراک خودکارآمدی افراد دارد. اگر نظام آموزشی به گونه‌ای برنامه‌ریزی گردد که بر اساس یادگیری در حد تسلط باشد و همه یادگیرندگان فرصت داشته باشند تا به سطح تسلط برسند و کم‌تر با دیگران مقایسه گردند، تأثیرات منفی روی خودکارآمدی دانش‌آموزان نخواهد داشت.

اصولاً مشاوران در مدارس، رهبران تحول اصلاحات آموزشی و پرورشی‌اند. رهبری نیازمند تعهد بلندمدت و چشم‌اندازی وسیع از آینده است. چون از مشاوران مدارس انتظار رهبری برنامه وجود دارد، درک زمینه‌های رهبری مشاوره مدرسه مهم و اساسی است.

نتیجه‌گیری

وظیفه نهاد آموزش و پرورش آماده کردن دانش‌آموزانی است که نیروی انسانی فردا تلقی می‌شوند. عمده‌ترین هدف نظام آموزشی، هدایت تحصیلی دانش‌آموزان در مسیری است که با پیمودن آن، نیازهای جامعه از یک سو و نیازهای فردی دانش‌آموزان از سوی دیگر برطرف می‌شوند. مسئولان وزارت آموزش و پرورش برای هماهنگ ساختن برنامه‌های آموزشی با ویژگی‌های شخص دانش‌آموزان و نیازها و مقتضیات جامعه، بخشی از فرآیند برنامه آموزشی را به هدایت تحصیلی اختصاص داده‌اند و بر این باورند که از طریق اجرای

با توجه به همین نکات است که اهمیت و ضرورت مشاوره و راهنمایی به عنوان یک اصل مهم در جریان تعلیم و تربیت آشکار می‌گردد.

دانش‌آموزانی از سلامت روانی برخوردار هستند که اولاً خود را فردی ارزشمند و قابل احترام بدانند و به توانایی‌های خود اطمینان داشته باشند. ثانیاً بتوانند بدون دغدغه خاطر و ناراحتی با واقعیات زندگی مواجه شوند و کل وجودشان را همان‌گونه که هست بشناسند و بپذیرند، ثالثاً با آرامش خاطر و احساس امنیت و با شوق و امید زندگی کنند. دانش‌آموزی که با بحران و مشکل روانی مواجه است، توانایی ایستادگی در برابر فشارهای وارده را ندارد، در حل مشکلات به‌طور منطقی و سنجیده عاجز است و تعادل روانی بهم خورده‌ای دارد. مشاورین از عوامل مؤثر تأمین بهداشت روانی دانش‌آموزان در مدارس می‌باشند. استفاده از خدمات راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش، درنهایت به تأمین بهداشت روانی دانش‌آموزان منجر می‌شود. در بهداشت روانی، بهتر زیستن، سلامت فکر و بهبود روابط اجتماعی ضرورت دارد. هدف اصلی بهداشت روانی تأمین سلامت فکر و روان و سالم‌سازی محیط فردی و اجتماعی است. مشاور بی‌آن‌که کسی را به‌دوش بکشد یا به پیش‌وای براند، چشم‌انداز تازه‌ای را به ماجراهای ذهنی او می‌گشاید؛

تأثیر لالایی‌های مادرانه بر

یادگیری درس ادبیات فارسی

دانش‌آموزان دختر ابتدایی پایه

چهارم شهر سنندج

واران اخدر، کارشناسی ارشد ادبیات فارسی، دانشگاه سنندج
مژده جعفری، کارشناسی آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان سنندج

مقدمه

لالایی‌های مادرانه به عنوان یکی از عوامل مهم در تربیت و رشد کودکان، تأثیر قابل توجهی بر یادگیری و عملکرد آن‌ها دارند. لالایی‌های مادرانه تأثیر مستقیم و مهمی بر یادگیری دروس دارند. در زیر، برخی از اهمیت‌های تأثیر لالایی‌های مادرانه بر یادگیری دروس نام برده شده است:

تسهیل فرآیند یادگیری، تقویت حافظه، تشویق به خواندن و مطالعه، تقویت تمرکز و توجه و تقویت مهارت‌های اجتماعی.

از طرفی، مهم است بدانید که لالایی‌های مادرانه تنها یکی از عوامل مؤثر در یادگیری دروس هستند و تأثیر آن‌ها در کنار عوامل دیگر مانند: محیط تحصیلی، روش‌های آموزشی و توانایی‌های فردی کودک باید مورد بررسی قرار گیرد. همچنین، تأثیر لالایی‌های مادرانه بر یادگیری دروس ممکن است برای هر فرد متفاوت باشد زیرا هر فرد دارای شرایط و ویژگی‌های خود است.

اهمیت و ضرورت پژوهش

لالایی‌های مادرانه با ایجاد ارتباط عاطفی، تقویت مهارت‌های شنیداری و زبانی، تشویق به خواندن و مطالعه، تقویت خلاقیت و تخیل، ارائه الگوهای زبانی و... می‌توانند تأثیر بسزایی بر یادگیری درس، بویژه درس ادبیات داشته باشند. این لالایی‌ها به کودکان کمک می‌کنند تا به طور فعال در فرآیند یادگیری شرکت کنند و بهره‌وری بیشتری از درس ببرند.

روش تحقیق

روش تحقیق استفاده شده در تحقیق حاضر از نوع هم‌بستگی است. هدف تحقیق هم‌بستگی عبارت است از: درک الگوهای پیچیده رفتاری که از طریق مطالعه هم‌بستگی بین این الگوها و متغیرهایی که فرض می‌شود بین آن‌ها رابطه وجود دارد. این روش مخصوصاً در شرایطی مفید است که هدف آن کشف رابطه بین متغیرهایی باشد که در موردشان تحقیقاتی انجام شده است.

حجم نمونه

با توجه به جامعه مورد مطالعه (دانش‌آموزان پایه چهارم شهرستان سنندج) و برآورد کل آن از بین ۶۰ نفر، ۳۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند که انتخاب نمونه‌ها به صورت تصادفی است.

منابع

۱. Abareshi Z, Tahmasian K, Mazaheri MA, Panaghi L. The impact of psychosocial Child Development training program, done through improvement of mother-child interaction, on parental self-efficacy and relationship between mother and child under three. Journal of Research in Psychological Health ۴۹:(۳)۳:۲۰۱۹ ۵۸-.[Persian]
۲. Creighton AL. Play songs and lullabies: features of emotional communication and developing mother-infant attachment [Ph.D. dissertation]. [Sydney, Australia]: University of Western Sydney; ۲۰۱۹, pp: ۶۹- ۴۸.
۳. Cohen J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. ۲nd ed. Hillsdale, NJ: L. Erlbaum Associates; ۲۰۱۷.
۴. Miles J, Shevlin M. Applying regression & correlation: a guide for students and researchers. London; Thousand Oaks, Calif: Sage Publications; ۲۰۲۱.

یافته‌های آزمون فرضیه تحقیق

جهت آزمون فرضیه تحقیق و بررسی رابطه بین تأثیر لایایی مادران و یادگیری ادبیات فارسی دانش‌آموزان ابتدایی در دو گروه Y و X نمره آزمودنی‌ها از پرسش‌نامه ۴۰ سؤالی آرچیولد و همکاران (۱۹۹۵)، بدست آمده است که بعد از بدست آوردن نمرات خام با استفاده از روش ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردیده که در سطح آمار توصیفی مورد توجه قرار گرفته است.

بررسی رابطه بین تأثیر لایایی مادران و یادگیری ادبیات فارسی

تعداد	آزمودنی‌ها	ضریب همبستگی	T بدست آمده	T جدول	UT	سطح معنی‌داری
۳۰	چهارم ابتدایی	۹۴۲٪	۹/۲۷۳	۹/۶۷۶	۱۷۹	۵٪

همان‌طور که جدول نشان می‌دهد که ضریب همبستگی بدست آمده ۹۴۲٪ که t حاصل آن جهت اعتبار ضریب همبستگی برابر ۹/۲۷۳ از t جدول با درجه آزادی ۱۷۹ در سطح معنی داری ۵٪ بزرگ‌تر است پس می‌توان گفت که فرضیه تحقیق مورد تأیید قرار گرفته است و بین تأثیر لایایی مادران و یادگیری ادبیات فارسی رابطه معناداری وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

لایایی‌های مادرانه می‌توانند به عنوان یک راهکار غیرمستقیم، تأثیر قابل توجهی در یادگیری درس ادبیات فارسی دانش‌آموزان داشته باشند. این تأثیرات عمدتاً در دو جنبه توسعه زبان و ادبیات و تأثیر روانی و انگیزشی قابل ذکر هستند. با توجه به این موضوع، تشویق و ایجاد فضای مناسب برای تأثیرگذاری این لایایی‌ها در روند یادگیری دانش‌آموزان می‌تواند مفید واقع شود. همچنین نتایج نشان داد که ضریب همبستگی بدست آمده ۹۴۲٪ که t حاصل آن جهت اعتبار ضریب همبستگی برابر ۹/۲۷۳ از t جدول با درجه آزادی ۱۷۹ در سطح معنی داری ۵٪ بزرگ تر است پس می‌توان گفت که فرضیه تحقیق مورد تأیید قرار گرفته است و بین تأثیر لایایی مادران و یادگیری ادبیات فارسی رابطه معناداری وجود دارد.

بررسی عوامل تاثیرگذار در شکل‌گیری خلاقیت و نوآوری در دانش‌آموزان

حسن شامرادی، دانشجوی کارشناسی، دانشگاه فرهنگیان استان مرکزی، ساوه
محمد کیان هاشمی، دانش آموز، مرکزی، ساوه
ماهان ترابی، دانش آموز، مرکزی، ساوه

چکیده

هدف اصلی تحقیق حاضر شناسایی و تبیین عوامل موثر بر خلاقیت و راه‌های پرورش آن در دانش‌آموزان می‌باشد. روش تحقیق توصیفی و کتابخانه‌ای می‌باشد. آموزش در توسعه و تقویت خلاقیت بسیار مؤثر است و این توانایی را کاهش یا افزایش می‌دهد. کلیه روان‌شناسان و محققان اعتقاد به وجود تفکر خلاق در ذات بشر دارند و این مریبی است که باید با ابتکارات و روش‌های خلاق خود این استعداد را بارور نماید. بنابراین یکی از وظایف اساسی معلمان، پرورش تفکر در دانش‌آموزان است. کسب عادات درست یادگیری در خردسالی و در سال‌های نخستین نظام آموزشی شکل می‌گیرد و در طول حیات انسان تقویت می‌شود. مهارت‌های شناختی درست مانند گوش دادن، اندیشیدن، استدلال نمودن، تفکر خلاق و جست‌وجوگری از جمله عادات درست یادگیری است و مسئولیت سنگین پرورش این مهارت‌ها در جوانان بر عهده‌ی نظام آموزشی است.

مفهوم شناسی خلاقیت

کلمه «خلاقیت» در زمینه‌ها و معانی مختلفی به کار برده می‌شود؛ تا آنجا که برخی از پژوهشگران آن را فاقد معنی مشخص و دقیقی دانسته‌اند عباراتی مثل «معلم خلاق»، «دانش آموز خلاق»، «نقاش خلاق و... فراوان به کار برده شده‌است؛ اما خلاقیت در مورد این افراد معنی یکسانی ندارد.

خلاقیت در همگان وجود دارد ولی خلاقیتی که در سطح جهانی قابل طرح باشد، معمولاً با نبوغ همراه است. دانشمندان خلاقیت را با تعابیر متعدد و متنوعی تعریف کرده‌اند. گیرنده‌ی جایزه‌ی نوبل فیزیک در سال ۱۹۳۷، خلاقیت را به مثابه نگاهی متفاوت به پدیده‌های که سایر مردم نیز آن را می‌نگرند، تعریف می‌کند. او می‌گوید: اکتشاف عبارت است از دیدن آنچه همه دیده‌اند و اندیشیدن به آنچه هیچ‌کس نیندیشیده است. فرهنگ لغت دهخدا در مقابل لغت خلاقیت چنین نوشته است: خلاقیت به معنای خلق کردن، آفریدن و به وجود آوردن است. لوتانز در تعریفی دیگر، خلاقیت را ایجاد ترکیبی از راه‌حل‌ها توسط افراد یا گروه‌ها در یک روش جدید می‌داند.

پیشینه تحقیق

سلیمانی (۱۳۸۱) گسترده‌ترین تحقیقات تجربی مربوط به خلاقیت را به اواخر دهه‌ی ۱۹۵۰ در ایالت متحده‌ی آمریکا نسبت می‌دهد. هر چند پیش از این نیز مطالعاتی محدود توسط گالتون، والاس، پاتریک راس‌من و دیگران در زمینه‌ی خلاقیت صورت پذیرفته بود، ولی تا آن زمان خلاقیت به عنوان موهبتی که به افراد قلیلی از اجتماع اعطا شده، در نظر گرفته می‌شد.

نقش معلم در پرورش خلاقیت دانش‌آموزان

معلمان در پرورش خلاقیت دانش‌آموزان به عنوان کودکانی در ساختار رسمی نقش بسیار مهمی دارند. برخی از نقش‌های مهم معلم در پرورش خلاقیت به شرح زیر است:

(۱) ایجاد فضای آموزشی خلاق: معلمان می‌توانند با ایجاد فضای آموزشی خلاق و استفاده از روش‌های جذاب و نوآورانه از جمله بازی، ایجاد مسابقات خلاقانه و کاربرد تکنولوژی در آموزش، دانش‌آموزان را به خلاقیت تشویق کنند و آن‌ها را به خودآگاهی و خلاقیت بیشتر در آموزش و یادگیری معرفی کنند.

(۲) تشویق به آزمایش و خطا: معلمان می‌توانند دانش‌آموزان را به آزمایش و خطا تشویق کنند تا بتوانند با تلاش و خلاقیت خود، به راه‌حل‌های جدید و نوآورانه برسند. آن‌ها می‌توانند با سؤالات باز، ایجاد فضای امن برای خطا و تلاش و تشویق دانش‌آموزان به رفع مشکلات و پیدا کردن راه‌حل‌های جدید، به افزایش خلاقیت آن‌ها کمک کنند. برای پرورش تفکر خلاق باید سعی شود که مسئولیت تصمیم‌گیری‌ها و عمل به دانش‌آموز واگذار شود. و باید از تشویق‌های به موقع و سازنده و صادقانه استفاده کرد و درمورد اشتباهاتی که انجام داده‌اند، درست انتقاد شود.

نتیجه‌گیری

خلاقیت و نوآوری از مهمترین اهداف آموزش و پرورش و جزو مهم‌ترین رسالت‌های سازمان‌های آموزشی می‌باشد. در توسعه و تقویت خلاقیت در سازمان‌های آموزش بیش از همه عامل مدیریت خلاق و نوآور موثر و اثرگذار است زیرا نگرش و اعتقاد مدیران آموزشی و خلاقیت و نوجویی در خود و سازمان می‌تواند محیط آموزشی را به کانون تغییرات و نوآوری مبدل سازد.

منابع و مأخذ

احمدپور داریانی، محمود (۱۳۸۶). کارآفرینی (تعاریف، نظریات، الگوها). تهران: نشر پردیس.
سام خانیان، محمدربیع (۱۳۸۱). خلاقیت و نوآوری در سازمان و مدیریت آموزشی اسپندمند تهران.
سلطانی، ایرج (۱۳۸۲). مقایسه راهکارهای تقویت خلاقیت در سازمان، ماهنامه تدبیر، شماره ۱۴۱.

روش‌های تقویت خلاقیت کودکان

(۱) انجام بازی‌های خلاقانه: بازی‌های خلاقانه کودکان را تشویق می‌کند تا به دنبال ایده‌های جدید بگردند و خلاقیت خود را در طراحی بازی و حل مسئله به کار بگیرند. به عنوان مثال، بازی‌های ساختن اشکال هندسی از بلوک‌های ساختمانی، طراحی شکل‌های جدید با خودکار و کاغذ، و یا بازی‌های نقاشی و رنگ‌آمیزی می‌توانند خلاقیت کودکان را تقویت کنند.

(۲) ایجاد فضای آزاد برای آزمایش: یکی از بهترین راه‌ها برای تقویت خلاقیت کودکان، ایجاد فضایی است که کودکان در آن آزاد باشند تا بتوانند با ایده‌های خود آزمایش کنند. این فضا می‌تواند یک کلاس درس، یک اتاق بازی یا حتی فضای باز در پارک باشد. کودکان بهترین زمان خود را در آزمایش و خلق چیزهای جدید بگذارند و در این فضا می‌توانند با ایده‌های خود بازی کنند و تجربه‌های جدیدی کسب کنند.

(۳) تشویق به همکاری و کار تیمی: کار گروهی و همکاری با دیگران می‌تواند خلاقیت کودکان را تقویت کند. در این روش، کودکان می‌توانند با دیگران ایده‌های خود را به اشتراک بگذارند و به طور مشترک به حل مسئله بپردازند. اجازه دهید کودکان کاردستی بسازند. در هنگام خرید وسایل ضروری کاردستی برای کودک حتماً به این توجه کنید که ابزاری که در اختیارش قرار می‌دهید دست او را برای بازی و خلاقیت باز بگذارید.

اهمیت خلاقیت برای دانش‌آموزان

خلاقیت برای دانش‌آموزان اهمیت زیادی دارد. با توجه به دنیای پویای امروزی، دانش‌آموزان نیاز دارند تا بتوانند در مواجهه با مسائل پیچیده، راه‌حل‌های خلاقانه و نوآورانه پیشنهاد دهند. خلاقیت می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا مهارت‌های مختلفی مانند تفکر انتقادی، حل مسئله، همکاری و ارتباط برقرار کردن با دیگران و همچنین خلاقیت شخصی خود را تقویت کنند.

از طرفی، خلاقیت به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا ایده‌های خود را بیان کرده و برای رسیدن به اهدافشان از آن استفاده کنند. همچنین، خلاقیت می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا در طراحی و اجرای پروژه‌های مختلف خلاقانه و نوآورانه با موفقیت عمل کنند.

سمیه یوسفی
دانشجوی
کارشناسی علوم تربیتی

کودکان در حاشیه‌ی جنگ

مدتی پیش موسسه آموزش برای همه ۱۱۰ کوله پشته‌ی را به نشانه‌ی ۱۱۰ روز جنگ در فلسطین و به یاد بیش از ۶۲۵۰۰۰ دانش‌آموز بازمانده از مدرسه و زندگی به نمایش گذشت.

۴ ساله بودم که فیلم بازمانده را دیدم و هنوز هم صفیه، دکتر سعید و همه‌ی مبارزان در یادم زنده هستند؛ بیش از همه فرحان که در آخرین سکانس در ماورای انفجار قطار و آتش گریه می‌کرد. کوچک‌تر که بودم بارها به سرنوشت فرحان فکر می‌کردم و قلبم آکنده از درد می‌شد. بعدها کتاب‌های زیادی درباره‌ی مسئله‌ی فلسطین خواندم و با جنایات صهیونیست‌ها آشنا شدم.

در دوران نوجوانی جریانات مربوط به داعش در عراق و سوریه هم به آن اضافه شد و این زخم عمیق‌تر. خاورمیانه قرن‌هاست گرفتار جنگ است و مگر می‌توان چشم‌ها را بست و ندید؟! کودکی که جنگ را تجربه می‌کند و تنش از تیربار بی‌رحمی‌ها و کشتار زخم برمی‌دارد به آسانی التیام نخواهد یافت. جنگ کودکان را با سیاهی‌ها آشنا می‌کند و چه‌قدر تلخ است مواجهه با دنیای سرد و تاریک بزرگسالانی که بی‌هیچ رحمی می‌کشند و خراب می‌کنند.

فضای مجازی وسیله‌ای شد تا بهتر با جنایات جنگی آشنا شویم و سرگشتگی نسلی زخمی را دیدیم که فقط خانه و شهرهای‌شان را از دست نداده‌اند؛ از بین رفتن امنیت و نگرانی مداوم ترکشی است که تا ابد در ذهن‌های‌شان به جا خواهد ماند. دومین ردیف از هرم مازلو اختصاصاً به مسئله‌ی امنیت پرداخته است و سهم کودکان گرفتار جنگ با انبوه خاطرات خونین و سیاه‌شان از امنیت چقدر است؟ که حتی اگر آخرین غبار باروت از سرزمین‌های جنگ‌زده هم پاک شود اثر منحوس آن در جان و روح ساکنانش همچنان برجا خواهد بود.

خصوص کودکان اثرات بسیار بزرگی دارند. این تأثیرات می‌توانند در دوران کودکی شکل بگیرند و بر روی سلامت و رشد آن‌ها تأثیرگذار باشند.

– کمبود غذا و تغذیه‌ی نامناسب: یکی از اثرات اصلی جنگ بر کودکان، کمبود غذا و تغذیه‌ی نامناسب است. مناطق درگیر جنگ به عنوان مناطق محروم شناخته می‌شوند و دسترسی به منابع غذایی مناسب محدود می‌شود. کمبود غذا می‌تواند منجر به کاهش رشد، فرسودگی، و مشکلات سلامتی جدی در کودکان شود. افزون بر این، کمبود تغذیه می‌تواند تأثیرات جبران ناپذیری بر روی توسعه جسمی و ذهنی آن‌ها داشته باشد.

– زخم‌های جنگی و مصدومیت‌ها: کودکان در مناطق جنگی به عنوان یکی از حساس‌ترین گروه‌ها در معرض زخم‌های جنگی قرار دارند. زخم‌ها می‌توانند شامل جراحی‌های پیچیده و زخم‌های عمقی باشند. علاوه بر آن، مصدومیت‌ها می‌توانند به شدت روی توانایی جسمی کودک تأثیر بگذارند و آن‌ها را از مشارکت در فعالیت‌های روزمره باز دارند.

– بیماری‌ها و عفونت‌ها: در مناطق جنگی، شرایط بهداشتی نامناسب و بی‌نظمی معمول هستند. این موارد باعث افزایش انتقال بیماری‌ها و عفونت‌ها می‌شوند. کودکان در معرض خطرات عفونی و انتقال بیماری‌های مختلف قرار دارند که ممکن است منجر به بیماری‌های خطرناک واگیردار و ابتلا به عفونت‌های ریوی شوند.

کودکان در حاشیه‌ی جنگ بیش از هر چیزی با چهره‌ی نامهربان زندگی آشنا می‌شوند. با کشتن و کشته شدن، تنها شدن و آوارگی. کودکان جنگ‌زده آرزوهای مرده‌ی شان را به خاک می‌سپارند و وارد زمین ترسناک ترین بازی جهان می‌شوند و به شکلی ناعادلانه برای بقا و زنده‌مانده در اقیانوس ژرف حوادث تلخ دست و پا می‌زنند. جنگ بازی دو سر باختی است که جز نابودی چیزی به دنبال ندارد. کودکان پاک و معصوم با نگاه‌های کنجکاو و ذهن‌هایی آماده برای یادگیری، قربانیان اصلی جنگ‌هایی هستند که سیاستمداران و رهبرانی که تنها به دنبال منافع خود هستند ترتیب می‌دهند. در جنگ با برخورد هر خمپاره به خانه‌ای آرزویی نیز زیر آوار تلف می‌شود و کودک در حاشیه جنگ از خیالات روشن، از امید و آرامش می‌هراسد زیرا به معنای واقعی زائل شدن و مرگ‌شان را تجربه کرده است.

کودکان گاه در بحبوحه‌ی جنگ‌ها ارزان‌ترین ابزار برای جنایتکاران می‌شوند که با قساوت از آن‌ها بهره می‌گیرند، تصاویر بسیاری از کودکان آموزش‌دیده به دست داعش هست که با توسل به زور و تهدیدات مختلف از آن‌ها سو استفاده کرده‌اند. جنگ‌ها و تعارضات مسلحانه دستخوش تاریخ انسانیت بوده‌اند و به عنوان یک مسئله‌ی حساس و پیچیده، تأثیرات عمیقی روی جوامع و به‌خصوص کودکان به عنوان آسیب پذیرترین گروه حاضر در جنگ دارند.

۱) تأثیرات جسمی جنگ بر کودکان: جنگ‌ها نه تنها بر روی جوانان بلکه به

- کاهش توانایی آموزشی:

تأثیرات جسمی جنگ بر کودکان نه تنها منجر به تأخیر در توسعه‌ی جسمی می‌شوند بلکه می‌توانند به کاهش توانایی آموزشی آن‌ها نیز منجر شوند. این توانایی‌ها از جمله توجه، حافظه، و توانایی تمرکز است. در مواردی که کودکان مصدوم یا دچار مشکلات جسمی و روانی می‌شوند، از ادامه‌ی تحصیل منصرف می‌شوند و این می‌تواند بر آینده‌ی تحصیلی آن‌ها تأثیر سوء داشته باشد.

۲) تأثیرات روانی جنگ بر کودکان:

تأثیرات روانی جنگ بر کودکان نیز بسیار مهم و پیچیده است و می‌تواند بر روی رشد و توسعه روانی آن‌ها تأثیر بگذارد.

- اضطراب و ترس:

کودکان در مناطق جنگی به شدت در معرض تجربه‌های ترسناک هستند. صداهای انفجار، تیراندازی، و تصاویر خشونت‌آمیز می‌توانند منجر به اضطراب و ترس شدید در کودکان شوند. این اضطراب ممکن است به مشکلاتی مانند ترس از خواب، ترس از انفرادی‌ها، یا ترس از جدایی از خانواده منجر شود.

- افسردگی و اضطراب شدید:

جنگ ممکن است باعث افسردگی عمیق در کودکان شود. این افسردگی می‌تواند به مدت طولانی باقی بماند و به تدریج توانایی کودک را برای مشارکت در زندگی روزمره و تحصیل کاهش دهد.

- اختلالات روانی:

کودکان در مناطق جنگی بیشتر در معرض خطر ابتلا به اختلالات روانی از جمله: اختلال استرس پس از ضربه (PTSD) قرار دارند.

- از دست دادن عادات و امکانات روزمره: جنگ ممکن است منجر به از دست دادن عادات و امکانات روزمره کودکان شود. از دست دادن خانه، مدرسه، دوستان و تعدادی از عادات مورد علاقه می‌تواند منجر به ترس، ناامنی، و افسردگی شود.

- تحصیلات نامنظم و توقف در تحصیل: کودکان جنگ‌زده به دلیل شرایط نامناسب و ترس از ایجاد تغییرات در زندگی خود ممکن است از تحصیل منصرف شوند. این توقف تحصیل ممکن است به تأخیر در توسعه‌ی تحصیلی و آینده شغلی آن‌ها منجر شود.

- تأثیر بر روی رفتار اجتماعی:

تأثیرات روانی جنگ ممکن است به شکل

منفی بر روی رفتار اجتماعی کودکان تأثیر بگذارد. این موارد می‌توانند شامل خشونت و رفتارهای ترسناک شوند.

۳) تأثیرات اجتماعی جنگ بر کودکان:

جنگ‌ها نه تنها به اثرات فردی بلکه به اثرات گسترده‌تری بر جوامع و اجتماعات دست می‌دهند. کودکان به عنوان جزء مهمی از اجتماعات، به شدت تحت تأثیر قرار می‌گیرند.

- از دست دادن امکانات تحصیلی:

جنگ ممکن است منجر به از دست دادن امکانات تحصیلی شود. مدارس ممکن است تعطیل شوند، در معرض خطر قرار بگیرند یا حتی به طور کامل تخریب شوند، که به توقف تحصیل کودکان منجر می‌شود. این امر ممکن است به تأخیر در توسعه‌ی تحصیلی و آینده‌ی شغلی کودکان منجر شود.

- از دست دادن دوستان و ارتباطات اجتماعی:

کودکان ممکن است به عنوان نتیجه جنگ دوستان خود را از دست بدهند و از ارتباطات اجتماعی محروم شوند. این امر ممکن است به افزایش احساس تنهایی و انزوا در کودکان منجر شود که زمینه‌ساز بسیاری از اختلالات و مشکلات روانی خواهد بود.

- تغییر در مقیاس زمانی اجتماعی:

جنگ ممکن است منجر به تغییر در مقیاس زمانی اجتماعی شود. زمانی که افراد در مناطق جنگی مجبور به تخریب و بازسازی زندگی‌شان می‌شوند، ممکن است به تغییرات در روال‌های روزمره کودکان منجر شود. این تغییرات ممکن است به مشکلاتی همچون تناقضات بین فرهنگی و تغییر در اولویت‌ها منجر شود.

۴) راهکارها و تدابیر برای کمک به کودکان جنگ‌زده:

- امکانات تحصیلی و آموزش:

تأمین امکانات تحصیلی مناسب برای کودکان از جمله ایجاد مدارس ایمن و دسترسی به کتب و منابع تحصیلی می‌تواند به تحصیل آن‌ها کمک کند. همچنین، ایجاد برنامه‌های آموزشی و تربیتی با تأکید بر توانایی‌های شخصیتی و اجتماعی کودکان می‌تواند به توانایی آن‌ها در مواجهه با تهدیدات جنگ کمک کند.

- حمایت روانی:

ارائه خدمات حمایت روانی به کودکان بسیار مهم است. درمان تخصصی کودکان و مشاوره می‌تواند به آن‌ها کمک کند تا از اثرات منفی روانی جنگ عبور کنند.

- حفظ ارتباطات خانوادگی:

حفظ ارتباطات خانوادگی در شرایط جنگ بسیار مهم است. این ارتباطات می‌توانند به کودکان احساس امنیت و پشتیبانی بدهند. برنامه‌های تربیتی و پرورشی ممکن است به والدین کمک کنند تا با تربیت کودکان در شرایط جنگی بهترین راه را انتخاب کنند.

- امکانات بهداشتی و درمانی:

تأمین امکانات بهداشتی و درمانی مناسب برای کودکان بسیار حیاتی است. این امکانات می‌توانند به پیشگیری از انتقال بیماری‌ها و بهبود وضعیت سلامت کودکان کمک کنند.

- توانمندسازی اجتماعی:

برنامه‌ها و پروژه‌های توانمندسازی اجتماعی برای کودکان می‌توانند ایجاد افکار مثبت، ایجاد روابط اجتماعی سالم، و توسعه مهارت‌های اجتماعی در آن‌ها را ترویج دهند.

- حمایت انسانی و بشردوستانه:

تأمین کمک‌های انسانی و بشردوستانه به مناطق جنگی و کمک به کودکان و خانواده‌های آن‌ها از جمله تأثیرگذارترین راهکارها برای کمک به آن‌هاست. این کمک‌ها می‌توانند شامل تأمین غذا، پوشاک، آب، داروها و ملزومات ضروری دیگر باشند.

تأثیرات جنگ بر کودکان پدیده‌ای پیچیده و غیرانسانی است که نیازمند مسئولیت و توجه جامعه‌ی جهانی است. برای بهبود شرایط زندگی کودکان جنگ‌زده، ما نیازمند توجه به نیازهای روانی و جسمانی آن‌ها هستیم. با تأکید بر ارتقاء وضعیت روانی و اجتماعی این گروه حساس، می‌توانیم به آینده روشن‌تری برای جهان خود بیندیشیم. نهادها و کشورهای مدعی حقوق بشر باید با جدیت بیشتری به پیمان‌های بین‌المللی پایبند بوده و برای نجات انسان گام‌های مفید و عملی بردارند. تحقق صلح و امنیت در ساختمان‌های مجلل و روی برگه امکان‌پذیر نیست و نیازمند کوشش و مدارای بسیار است. کودکان در هر جایی از این کره خاکی حق زیستن در شرایط مساعد را دارند، ساده‌ترین مسئله‌ای که توسط قدرتمندان در طول تاریخ بارها و بارها نقض شده است.

به امید دنیایی آرام برای کودکان... .

یلدا صادقی

دانشجوی کارشناسی آموزش ریاضی

از پیرشالیار تا ایزد بانوی آب آناهیتا

ایران کشوری پهناور و کهن با تمدنی غنی است؛ از این رو هر گوشه‌اش زیبایی‌هایی برای دیدن، قصه‌هایی برای شنیدن و شگفتی‌هایی برای تأمل دارد. در این نسخه از نشریه راسپیر می‌خواهیم به غرب کشور سفر کنیم؛ به استانی اصیل و زیبا که داستان‌هایش شنیدن دارد و دیدنی‌هایش تا ابد تصویری کم‌نظیر در ذهن ثبت می‌کند.

این شهر زیبا با شیرینی‌های خوش‌عطر و خوشمزه‌ی و آوازه‌ها و موسیقی‌های بی‌بدیلی که دارد، در سراسر ایران شناخته می‌شود. به، امروز سفری کوتاه اما دلنشین به استان زیبا و پهناور کرمانشاه داریم. کرمانشاه یکی از قدیمی‌ترین شهرهای وطن‌مان است و بخشی از دامنه‌های رشته‌کوه‌های زاگرس را پوشش داده. مرکز این استان، شهر کرمانشاه است. این شهر تاریخی آب‌وهوایی معتدل با مردمی خون‌گرم، صمیمی و مهمان‌نواز دارد. گویش کرمانشاه زبان کردی و فارسی است و مذاهب گوناگون را شامل می‌شود. از معروف‌ترین مراسم‌های استان کرمانشاه، پیرشالیار است که هر ساله در این استان برگزار می‌شود. این مراسم سالگرد ازدواج یک پیر عرفانی است که میان مردم قدر و منزلت زیادی داشته و از کرامت‌های او داستان‌های زیادی نقل شده است.

از این‌جا به بعد سفرمان به چشمه‌های پرآب، کوه‌های زیبا و استوار و مکان‌های تاریخی می‌رویم. در کرمانشاه اگر دنبال دیدنی‌های طبیعی می‌گردید و دل‌تان برای صدای چشمه‌های پرتلاطم تنگ شده، به روستای سفیدبرگ سفر کنید. اگر به دنبال معماری اصیل پلکانی و کردی هستید، سری به روستای شمشیر بزنید و برای دیدن معماری روسی نیز از روستای گره‌بان دیدن کنید.

معبد ایزدبانوی آب ایران یعنی آناهیتا در شهرستان کنگاور کرمانشاه است. این معبد توسط هخامنشیان ساخته شده و بعد از تخت جمشید دومین مکان سنگی ایران است. از معروف‌ترین محوطه‌های تاریخی این استان، بیستون است که بزرگ‌ترین سنگ نوشته‌ی جهان بر دامنه‌ی این کوه قرار دارد. سنگ‌نوشته‌ی بیستون یکی از مهم‌ترین و مشهورترین سندهای تاریخ جهان و مهم‌ترین متن تاریخی در زمان هخامنشیان است که شرح پیروزی داریوش بزرگ را بر گئومات مغ و به بند کشیدن یاعیان را نشان می‌دهد. محوطه‌ی بیستون از آثار ملی ایران است و خود این اثر هم از سال ۲۰۰۶ یکی از آثار ثبت شده‌ی ایران در میراث جهانی یونسکو است. از دیگر جاذبه‌های گردشگری کرمانشاه طاق‌بستان است. در این مکان چند سنگ‌نگاره دوره ساسانی را شاهد هستیم که در قرن سوم پس از میلاد بر روی سنگ حجاری شده‌اند.

خوراکی‌ها و سوغات خوشمزه کرمانشاه در سراسر ایران پرآوازه است. نان برنجی، کاک و نان‌خرمایی از شیرینی‌های خوشمزه و معروف کرمانشاه هستند. از غذاهای معروف و لذیذ هم می‌توان به کباب خصوصاً کباب‌دنده، خورش خلال، آش‌های عباس‌علی و ترخینه اشاره کرد. سوغات کرمانشاه به شیرینی‌های خوش‌عطر و غذاهای خوشمزه محدود نمی‌شود. گیوه، قالی، گلیم و جاجیم نیز در کرمانشاه به وفور دیده می‌شوند.

پس از گردشی کوتاه در کرمانشاه اشتیاق هر مخاطبی برای دیدن و لذت بردن از این استان چند برابر می‌شود. در اولین فرصت به این استان زیبا سفر کنید؛ امیدوارم لذت ببرید و خاطره‌های خوبی بسازید.

پشت واژه‌ها مردیست

هه‌ژار در کتاب چپشتی می‌جور که در سال ۱۳۹۴ به چاپ رسید، به شرح بخشی از زندگی پر ماجرای خود، سفر و زندگی در کشورهای مانند: عراق، لبنان، اتحاد جماهیر شوروی، و سوریه پرداخته است. هه‌ژار در حیطه‌هایی مانند: نویسندگی، مترجمی، شاعری، اسلام‌شناسی و فرهنگ‌نویسی فعالیت داشته است. وی در زندگی‌نامه‌ی خود به فعالیت در شغل‌هایی چون: خیاطی، کارگری، عکاسی و... نیز اشاره کرده است.

نگاهی کوتاه به فعالیت‌های ماموستا هه‌ژار:

فرهنگ‌نامه‌ی هه‌نبانه بورینه: معنای لغوی آن انبان یا خورجینی است که هر چه را آرزو کنی، می‌توانی از آن بیرون آوری. هه‌نبانه بورینه فرهنگ لغتی است که به همت و سرپرستی خود ماموستا هه‌ژار و ویراستاری محمد واجد مردوخ‌روچی، پژوهشگر و فرهنگ‌نویس کرد گردآوری شده است. این فرهنگ لغت بیش از ۶۰ هزار مدخل را در بر می‌گیرد و در آن واژگان پنج گویش اصلی زبان کردی و لهجه‌های فراوان هر یک از آن‌ها آورده شده است. هر واژه به زبان کردی و لهجه‌ی سورانی توضیح داده شده و معادل آن به زبان فارسی آمده است. چاپ نخست این کتاب از سوی انتشارات سروش در ۱۰۳۶ صفحه در سال ۱۳۶۹ منتشر شده است.

ترجمه قرآن کریم به زبان کردی: این ترجمه در سال ۱۳۷۹، به تصحیح محمدهادی مرادی و ویرایش محمد ماجد مردوخ‌روحانی، توسط انتشارات تازه نگار و احسان منتشر شده است.

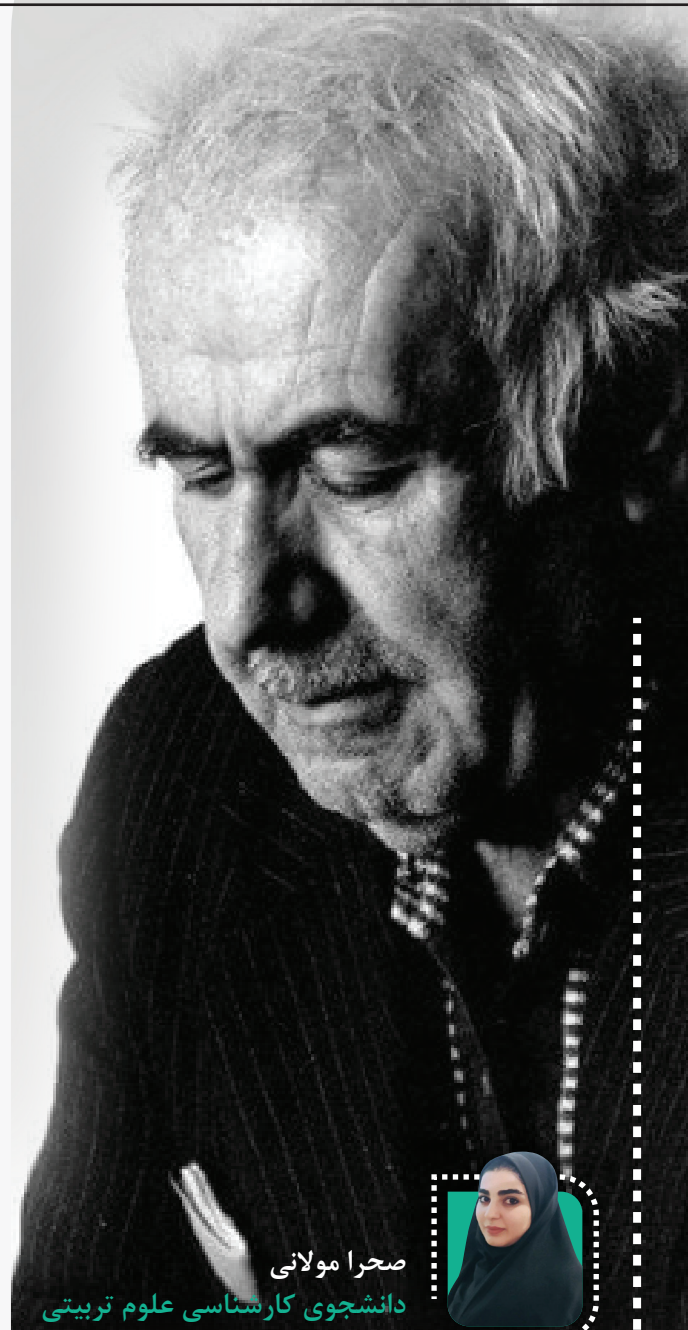
کتاب قانون ابن سینا: این کتاب حدود هفتصد سال است که در مراکز علمی اروپا در زمینه پزشکی و... تدریس می‌شود. اصل این کتاب به زبان عربی نوشته شده است و چندین سال است که به همین زبان تدریس می‌شود. سرانجام به همت دکتر عبدالرحمن شرفکندی به زبان فارسی ترجمه شد. ترجمه‌ی این کتاب یک کار پیچیده و ارزشمند است که توسط رهبر معظم انقلاب مورد تمجید و تشویق قرار گرفته است.

ماموستا هه‌ژار پس از پشت سر گذاشتن یک زندگی پرماجرا، در ۱۲ اسفندماه ۱۳۶۹ در ۶۹ سالگی درگذشت. پایان خزان زندگی دکتر عبدالرحمن شرفکندی همراه شد با آغاز بهار مشتاقان و شیفتگان علم و ادب.

یادش گرامی و راهش پر رهرو باد.

تراوشی از قلم هه‌ژار:

گه‌رچی توووشی پهنه‌رویی و حه‌سره‌ت و ده‌ردم ئەمن
قه‌ت له ده‌س ئەم چه‌رخه سپله نابه‌زم، مه‌ردم ئەمن.

صحرا مولانی
دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی

در میان صفحه‌های تاریخ ادبیات کردی بارها با اسم ماموستا هه‌ژار روبه‌رو شده‌ایم. اغلب هه‌ژار را با شعرهای روح‌نوازش می‌شناسیم. این شیرمرد بزرگ که با صحنه‌های پرماجرا و سخت زندگی روبه‌رو شده و فراز و نشیب روزگار را چشیده، هنوز نامش در یادها زنده مانده است. عبدالرحمن شرفکندی، مشهور به هه‌ژار، با نژاد کرد و ملیت ایرانی، در تاریخ ۲۵ فروردین ۱۳۰۰، در یکی از روستاهای سابلاغ شهرستان مهاباد متولد شده است. وی دارای آثار فراوان و مؤثری از جمله: فرهنگ‌نامه هه‌نبانه بورینه، بو کوردستان، چپشتی مجبور و... است. دکتر شرفکندی همچنین قرآن را به زبان کردی ترجمه کرده است و در ترجمه‌ی آثار نویسندگان دیگر مانند: قانون ابن سینا و رباعیات خیام فعالیت کرده است.

سمیه یوسفی

دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی

اختلال استرس پس از حادثه

اختلال استرسی پس از آسیب روانی یا اختلال تنش‌زای پس از رویداد

Posttraumatic stress disorder (PTSD)

یک مشکل سلامت روان است که ممکن است پس از تجربه رویدادهای آسیب‌زا ایجاد شود. اولین بار متخصصین توانستند این اختلال را در جانبازان جنگ تشخیص دهند، چراکه شدت تجربیات ناگوار این افراد بیش از سایر مردم است. در گذشته از اختلال PTSD با نام‌های دیگری مانند شلیک شوک نیز یاد می‌کردند، اما این بیماری مختص سربازان نیست و دیگر گروه‌ها نیز ممکن است درگیر آن شوند. طیف وسیعی از تجربیات آسیب‌زا می‌توانند دلیلی محکم برای بروز اختلال استرس پس از حادثه باشند.

تشخیص اختلال استرس پس از حادثه:

احساس بی‌حسی، بروز اختلال در خواب و احساس ناامنی از جمله علائم ناشی از ابتلا به اختلال PTSD هستند. از این حالت گاهی با عنوان واکنش استرس حاد یاد می‌کنند. برخی از افراد هرگز متوجه بروز چنین حالتی نمی‌شوند و قبول ندارند که تغییر در رفتار و افکار آن‌ها رخ داده است. ممکن است علائم اختلال اضطراب بعد از سانحه ظرف

پس از سانحه هستند. (۴) علائم واکنش‌گر:

پرخاشگری، اختلال در خواب، عدم تمرکز، انجام رفتارهای خطرناک مثل نوشیدن الکل و مصرف مواد مخدر و رانندگی با سرعت بالا از علائم شایع استرس پس از سانحه هستند. البته همه‌ی این علائم در یک فرد دیده نمی‌شوند و شدت آن نیز در همه به یک اندازه نیست. مدت زمانی که این علائم در یک فرد دیده می‌شود معیار تشخیص این بیماری است در صورتی که در طول سه ماه این افکار از ذهن افراد به تدریج بیرون بروند خیلی نگران کننده نیستند اما اگر بیش از شش ماه این افکار همچنان فرد را در خواب و بیداری و یا هنگام فعالیت‌های روزمره زندگی خود درگیر کنند، در آن صورت شخص نیاز به ارائه خدمات بالینی و درمانی دارد.

انواع رویدادهای آسیب‌زا منجر به بروز PTSD:

- قرار گرفتن در معرض جنگ
- خشونت فیزیکی در کودکی
- خشونت جنسی
- اهانت فیزیکی
- تهدید شدن با اسلحه

یک ماه بعد از رویداد شروع شود اما گاهی تا چند سال بعد از رخداد، فرد هیچ علامتی ندارد. این علائم باعث بروز مشکلات جدی در شرایط اجتماعی یا محیط کار و روابط می‌شود. همچنین در توانایی فرد برای انجام وظایف روزمره اختلال ایجاد می‌کند. درمجموع، علائم PTSD ذیل چهار گروه دسته بندی می‌شود: خاطرات آزاردهنده، اجتناب، تغییرات منفی در تفکر، روحیه و تغییر در واکنش‌های فیزیکی و عاطفی. این علائم به مرور زمان تغییر می‌کند و از فردی به فرد دیگر متفاوت است.

(۱) یادآوری خاطرات:

به خاطر آوردن مکرر و مزاحم آن رویداد، باعث می‌شود فرد احساس کند آن اتفاق در همین زمان در حال روی دادن است.

(۲) اجتناب از یادآوری ضربه‌ی

عاطفی:

ادآوری خاطرات ناخوشایند باعث کناره گیری از جمع و مکان‌هایی می‌شود که منجر به آن حادثه شده‌اند و فرد سعی می‌کند خود را با کارهای دیگری مشغول سازد به‌طوری که این اجتناب منجر به شروع کناره‌گیری و انزوا و شروع علائم افسردگی می‌گردد.

(۳) افکار و احساسات منفی:

ترس، عصبانیت، احساس گناه، ناامیدی در مورد آینده، واکنش‌های احساسی استرس

تصادف

رویدادهای دیگری نظیر آتش‌سوزی، بلایای طبیعی، خفتگی، سرقت، سقوط هواپیما، شکنجه، آدم‌ربایی، تشخیص بیماری مرگ‌بار، حمله‌ی تروریستی و سایر بلایا و رویدادهای خطرناک هم می‌تواند باعث بروز PTSD شود.

عوارض PTSD:

اختلال اضطراب پس از سانحه می‌تواند تمام جنبه‌های زندگی - اعم از شغل، روابط، سلامتی و لذت بردن از فعالیت‌های روزمره - را مختل سازد.

ابتلا به PTSD خطر بروز سایر اختلالات روانی را هم بالا می‌برد. مثلاً:

افسردگی و اضطراب
سوء مصرف مواد و الکل
اختلال خوردن
فکر و اقدام به خودکشی

پیشگیری از PTSD:

افراد بعد از نجات پیدا کردن از سانحه ابتدا علائم شبیه به PTSD از خود نشان می‌دهند مثلاً نمی‌توانند به اتفاقی که افتاده فکر نکنند. ترس، اضطراب، خشم، افسردگی و احساس گناه همگی جزو واکنش‌های طبیعی به سانحه است. با این حال، اکثر کسانی که در معرض سانحه قرار داشتند به صورت بلندمدت دچار اختلال اضطراب پس از سانحه نمی‌شوند.

دریافت کمک و حمایت مقطعی مانع از بدتر شدن واکنش اضطرابی عادی و بروز PTSD می‌شود. این یعنی باید از اعضای خانواده و دوستانی که حاضرند به شما گوش دهند و شما را آرام کنند، کمک بگیرید. شاید هم لازم باشد از روانپزشک یا روانشناس درخواست کمک کنید تا یک دوره‌ی کوتاه درمان داشته باشید. رفتن سراغ جوامع مذهبی برای بعضی از افراد مفید واقع می‌شود. حمایت و کمک دیگران مانع از این می‌شود که شما به سراغ سایر روش‌های کنار آمدن با شرایط، مانند الکل و مواد مخدر، بروید.

درمان PTSD:

درمان PTSD به فرد کمک می‌کند دوباره کنترل زندگی خود را به دست بگیرد. اولین روش، روان‌درمانی است اما می‌توان از دارو هم استفاده کرد. ترکیب این دو روش به طرق زیر به بهبود علائم کمک می‌کند. بیمار به هیچ وجه نباید بار این اختلال را به تنهایی به دوش بکشد. برای درمان PTSD در بزرگسالان و کودکان از چند روش روان‌درمانی استفاده می‌شود. از جمله انواع روان‌درمانی که در PTSD مورد استفاده قرار می‌گیرد، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: درمان شناختی، درمان از راه مواجهه و حساسیت زدایی از طریق حرکت چشم و پردازش مجدد (EMDR)

چند نکته مهم در فرایند درمان اختلال پس از حادثه:

طبق برنامه‌ی درمان پیش بروید: اگرچه برخوردار شدن از مزایای درمان و دارو مدتی طول می‌کشد، اما درمان مؤثر است و اکثر افراد حال‌شان خوب می‌شود. به خودتان یادآوری کنید که این پروسه زمان می‌برد. تداوم برنامه‌ی درمان و تعامل مرتب با متخصص کمک می‌کند رو به جلو حرکت کنید.

درمورد PTSD اطلاعات به دست آورید:

بالا بردن اطلاعات به شما کمک می‌کند درک بهتری از احساس خود داشته باشید و بعد روش‌های کنار آمدن با وضعیت و واکنش مثبت به آن را یاد بگیرید.

از خودتان مراقبت کنید:

به اندازه‌ی کافی استراحت کنید، رژیم غذایی سالم داشته باشید، ورزش کنید و آرامش داشته باشید. مصرف کافئین و نیکوتین که اضطراب را بالا می‌برد کاهش دهید یا قطع کنید.

سر خود دارو مصرف نکنید:

روی آوردن به مشروب و مواد مخدر شاید وسوسه‌کننده به نظر برسد اما روش سالمی برای خاموش کردن احساسات نیست زیرا مشکلات بیشتری به دنبال می‌آورد، روش‌های مؤثر درمان را مختل می‌سازد و مانع از درمان واقعی می‌شود.

چرخه را به هم بزنید:

زمانی که احساس اضطراب می‌کنید، پیاده روی کنید یا خودتان را مشغول انجام یک کار سرگرم‌کننده کنید تا حواس‌تان جمع شود.

ارتباط با دیگران را حفظ کنید:

با افراد حامی و کسانی که به شما اهمیت می‌دهند - اعضای خانواده، دوستان، افراد مذهبی و غیره - وقت بگذرانید. اگر نمی‌خواهید، مجبور نیستید راجع به تجربه‌ی خود حرف بزنید. صرف وقت گذراندن با عزیزان باعث آرامش می‌شود.

گروه درمانی را در نظر بگیرید:

برای پیدا کردن گروه‌های حمایتی از متخصص سلامت روان کمک بگیرید یا با تشکیلات کهنه سربازان و سیستم خدمات اجتماعی منطقه‌ی خود تماس برقرار کنید. از طریق راهنمای اینترنتی هم می‌توانید دنبال گروه‌های حمایتی نزدیک خود بگردید.

منبع:

وبسایت انجمن روانپزشکی آمریکا - درمان‌کننده - هومکا

PTSD

گپ و گفت با دختر اکسیری

غزل مددی

دانشجوی کارشناسی راهنمایی و مشاوره

هلیا کامیاب نسب ۱۴ سال دارد، کلاس نهم است و در شهر بوکان زندگی می‌کند. او از کودکی پشت تریبون‌های مختلفی حضور یافته‌است؛ از نواختن ساز تا شهرخوانی و دکلمه. او با همین سن کم در جشنواره‌های مختلف شرکت کرده و موفقیت‌های بسیاری کسب کرده‌است. مهم‌ترین موفقیت هلیا مربوط به جشنواره‌ی اکسیر است. جشنواره‌ی ملی دانش‌آموزی اکسیر در میان دانش‌آموزان سراسر کشور در حوزه‌ی نوآوری و اختراع توسط موسسه‌ی ایده‌ران و با همکاری دانشگاه صنعتی شریف و صاحبان صنایع و کارآفرینان برتر کشور برگزار می‌گردد. امسال این جشنواره در مرحله‌ی اول با شرکت بیش از ۵۰۰۰ دانش‌آموز و بیش از ۲۰۰۰ طرح برگزار شد و طی چند مرحله پالایش، ۴۰ طرح و ۶۱ دانش‌آموز انتخاب شدند و به دانشگاه فراخوانده شدند. این دانش‌آموزان برتر طی ۵ روز در کلاس‌های تابستانه تحت عنوان مدرسه‌ی تابستانه‌ی اکسیر در محل دانشگاه شرکت کردند که در آن افرادی چون: دکتر سهراب‌پور رییس سابق دانشگاه شریف، مهندس بهروز فروتن مالک صنایع غذایی بهروز، دکتر علی‌رضا نبی مالک کارخانه و بسیاری از کارآفرینان برتر کشور. همچنین تعدادی از مدیران بخش‌های پارک علم و فناوری دانشگاه به دانش‌آموزان مخترع و برگزیده، آموزش‌هایی در زمینه‌ی نوآوری و کسب و کار ارائه دادند.

موفقیت تو در جشنواره‌ی اکسیر چی بوده؟

ساخت دست‌سازه‌ای برای صرفه‌جویی در مصرف آب شرب که به دلیل کمبود آب در کشورمون می‌تونیم از خونه‌های خودمون دست‌به‌کار بشیم. این دستگاه می‌تونه کمک شایانی به صرفه‌جویی در مصرف آب در منازل بکنه.

جشنواره‌ی اکسیر برای تو به‌طور ویژه چه چیزی داشت؟

جشنواره‌ی اکسیر جذاب‌ترین و بهترین مکان بود و این فرصت رو برای ما به وجود آورد که یک بار هم شده در دانشگاه صنعتی شریف حضور داشته باشیم. در جشنواره‌ی اکسیر ما تونستیم با کارآفرینان برتر کشوری، نخبگان دانشگاه صنعتی شریف و صاحبان ایده دیدار داشته باشیم و صحبت کنیم و از اون‌ها برای توسعه‌دادن طرح هامون کمک بگیریم. همچنین باعث شد که من به دنبال هدف‌های بزرگ‌تری برم. این پنج روز بر کل زندگیم تأثیر زیادی گذاشت. البته این اول راه در جشنواره‌ی اکسیر هست و در ادامه به توسعه‌ی طرح‌ها و برطرف کردن نقص‌هایشان کمک خواهد شد. جشنواره‌ی اکسیر بهترین مکان برای تشکیل گروهی فوق‌العاده برای پیدا کردن ایده‌های جدید و عملی کردن اون‌ها، پیدا کردن دوست خوب و کمک گرفتن از شون هست.

اکسیر تونست تأثیری روی اهداف و تصور تو از آینده بگذاره؟ اگه آره چی بوده؟

بله، جشنواره‌ی اکسیر صددرصد همه‌ی اهداف و زندگیم رو تحت تأثیر قرار داد و باعث شد به دنبال هدف‌های بزرگ‌تری باشم و در کل زندگیم رو بر پایه‌ی آموزش‌ها و دیدگاه‌هایی که اون‌جا یاد گرفتم برنامه‌ریزی کنم.

به نظر خودت، جذابیت اختراع تو به چیه؟

با توجه به این‌که صرفه‌جویی موضوع روز دنیاست و ما در کشور خودمون هم درگیر بحران کمبود آب هستیم، جذابیت اختراع من به صرفه‌جویی در مصرف آب. با استفاده از این طرح ما می‌تونیم از خونه‌های خودمون شروع به صرفه‌جویی در مصرف آب کنیم. با استفاده از این طرح از هدررفت مقدار زیادی از آب به صورت روزانه در کشور جلوگیری خواهد شد.

چه طور شد که از دکلمه و شعر خوانی به اختراع رسیدی؟

ایده‌ی من نشأت گرفته از شغل پدرم بود. پدرم هواشناسه و دغدغه‌ی کمبود آب هر روز در آمار کاری ایشون نمایانه. همچنین زیاد از این فضا دور نبودم چون چندین طرحم که در مقطع ابتدایی در جشنواره‌ی جابرین حیان مقام برتر استانی رو کسب کرده بودن، مرتبط با موضوع کمبود آب بود. ایده‌های جدید مرتب به ذهنم رسید تا این که یکی از اون‌ها رو با کمک پدر و مادرم عملی کردم.

قطعاً اختراع.

اگه بخوای بین این دو تا یکی رو انتخاب کنی، انتخابت کدومه؟

هلیا جان تو خودت رو آدم موفق می‌دونی؟ و اگه آره تا چه حد و چه دیدگاهی نسبت به موفقیت‌ها داری؟

سعی کردم انسان موفق باشم و برای رسیدن به هدف‌هام مرتباً تلاش می‌کنم. همین‌طور تونسته‌ام با کمک کردن به دوستانم از طریق مشاوره و بازگویی تجربیاتم در جشنواره‌های مختلف و اشتراک‌گذاری موفقیت‌هام، نقش خودم رو ایفا کنم.

مدرسه تونسته نقش مؤثری در موفقیت‌های تو داشته باشه؟

بله، دیدگاهم رو یک سطح بالاتر برده. ما در مدرسه چیزهای مختلفی یاد می‌گیریم و با خلاقیت، ایده‌های جدیدمون رو عملی می‌کنیم.

به نظرت یه معلم چطور می‌تونه روی دانش‌آموزان تأثیر مثبت داشته باشه؟

با همون روش‌های کلاس‌های تابستانه، یعنی یاددهی همراه با نشاط و بازی.

تأثیرگذارترین معلم تو چه کسی بود؟ و بزرگ‌ترین چیزی که ازش یاد گرفتی چی بوده؟

سرکار خانم لیلا صالحی و آقای یونس رضایی، از نویسندگان، شاعران و مترجمان برجسته‌ی گُرد که بدون هیچ چشم‌داشتی برای بچه‌های این دیار زحمات‌های زیادی کشیدند. این دو بزرگوار با آموزش‌های خلاق‌شون از نظر فرهنگی و ادبی روی بچه‌های شهر عزیزم بوکان، تأثیر زیادی داشتن و البته در راهنمایی کردن پدر و مادرها برای تربیت فرزندان‌شان هم کوتاهی نکردند.

پدر یا مادر تو به‌طور ویژه چه رفتاری با تو داشتن که می‌تونی بگی اون رفتار در موفقیت تو تأثیر داشته؟

من قبل از به دنیا آمدنم هم بچه‌ی متفاوتی بودم چون از زمانی که من در شکم مادرم بودم او برای من داستان و شعرهای کودکانه می‌خوند. از زمانی که تونستم صحبت کنم، شعرهای کردی رو حفظ می‌کردم و محتوای داستان‌ها رو به صورت کودکانه برای پدر و مادرم بازگو می‌کردم. روزبه‌روز توانایی‌هام بیشتر می‌شد و تلاش پدر و مادرم برای این که استعدادهای من رو شکوفا کنن، بیشتر می‌شد. اون‌ها بیشتر از هر پدر و مادری برای من وقت می‌گذاشتن تا به من چیزهای بیشتری یاد بدن. اولین اجرای من در سن چهار سالگی نواختن موسیقی با ساز گیتار بود؛ گیتاری که باهاش می‌نواختم از خودم هم بزرگ‌تر بود. همین‌طور با کمک پدر و مادرم تونستم در مسابقه‌ی کشوری کتابخوانی مقام برتر رو کسب کنم. علاوه بر اون، شش سال حضور در جشنواره‌ی پژوهشی جابرین حیان و کسب پنج مقام برتر استانی و یک مقام برتر کشوری در مقطع ابتدایی رو هم تجربه کردم تا این که ایده‌ای جذاب به ذهنم رسید و تونستم با کمک خانواده‌ام ایده‌ام رو اجرا کنم و در جشنواره‌ی نوجوانان خوارزمی در سال اول متوسطه مقام برتر کشوری رو کسب کنم. با همراهی و همیاری خانوادم در شکل‌دهی ایده‌ها و البته تشویق مستمر اون‌ها من تونستم این دستاوردها رو کسب کنم.

توی تمامی این فعالیت‌ها و مسابقاتی که شرکت کردی تا به حال شده که باهات رفتار بدی داشته باشن؟ اگر آره چه‌طور تونستی از اون خاطره‌ی تلخ عبور کنی و به راحت ادامه بدی؟

بله، سعی کردم زود فراموش کنم و تلاشم رو بیشتر کردم تا به این افراد ثابت کنم که با ادامه‌دادن و حرکت به سمت هدفم تمام تلاشم رو می‌کنم تا گام‌های بلندتر و بهتری در ادامه‌ی راه بردارم و نتیجه‌ی خوبی بگیرم. البته پدر و مادرم هم کمکم کردند.

آیا این راه رو ادامه می‌دی؟ و اگه ادامه می‌دی انگیزت برای این کار چیه؟

بله، با جدیت. می‌خوام آدم تأثیرگذاری برای مملکت‌م باشم و فرد مهمی برای نسل‌های بعدی.

شهیده نسل سوم انقلاب

کوثر حاجیان
دانشجوی
کارشناسی علوم تربیتی

همیشه فکر می‌کردم که فقط مردها شهید می‌شوند. تا اینکه ۱۳ دی ۱۴۰۲ شد و فهمیدم که نه، همه می‌توانند شهید شوند؛ فقط اخلاص می‌خواهد، پاکی می‌خواهد. سن مهم نیست، راه مهم است. این که در سن کم کدام راه را انتخاب کنی. دیگر خدا خریدارت می‌شود و حاج قاسم بدرقه‌کننده‌ی راهت. تو معدلت خیلی زودتر از امتحانات ۲۰ شد. تو توانستی ثابت کنی شهیدشدن معلم‌ها فقط زمان جنگ نیست. تو ثابت کردی این راه، راه عشق است. آسمانی شدن نه بال می‌خواهد و نه پر. دلی می‌خواهد به وسعت خود آسمان. مردان و زنان آسمانی، بال پرواز نداشتند، تنها به ندای دل‌شان لبیک گفتند و پریدند. خدا پازل را قشنگ می‌چیند. خدا جایزه را به آدمی که لیاقت نداشته باشد نمی‌دهد. خدا عادل است. هر کسی یک نقطه‌ی طلایی دارد در زندگی‌اش که همان جا خدا عاشقش می‌شود و می‌خردش.

ای شهیده‌ی نسل سوم انقلاب! تو ۱۰۳۰ امین شهید دانشجوی معلم کل کشور شدی. انگار کنگره‌ی شهدای دانشجوی معلم همین یک دانه‌ی گل را کم داشت که تکمیل بشود. تو رفتی تا تلنگری برای نه تنها ما دانشجوی معلمان بلکه تمامی انسان‌ها باشی. تلنگری که از دنیا چه می‌خواهیم؟ چه می‌خواهیم بکنیم؟ چگونه می‌توانیم درس ایثار و فداکاری را به دانش‌آموزان‌ها یاد بدهیم؟ نمی‌دانم به دانشجوی معلمان تبریک بگویم یا تسلیت فقط این را می‌دانم مسئولیت‌مان بیشتر شد. این را می‌دانم که باید بیشتر روی خودمان کار کنیم.

شهیده فائزه رحیمی تو دیگر نه با گچ و قلم بلکه با خون و عَلم طلایه‌دار افسران سپاه پیشرفت کشور خواهی بود.

از سفر برایمان چه آورده‌ای، ای راسپیر؟

زمینی گذاشتیم که روزی فرزندان این خاک برای دفاع از وطن از جان عزیزشان گذشته بودند. در آن چند روز دوره‌های توانمندسازی برای نشریات برگزار شد و کلی از اساتید یاد گرفتیم که بهتر بنویسیم. شبی که غرفه‌ی دستاورد استان‌ها برپا شد، همگی با جان و دل غرفه را چیدیم. دانشجو معلم‌ها لباس محلی پوشیده بودند. هر غرفه‌ای رنگ و بوی بخصوص دیار خود را می‌داد. بچه‌های ماهم لباس زیبای کردی پوشیده بودند. به مهمان‌های از سوغات استان کردستان تعارف کردیم. خیلی حس خوبی داشت زمانی که شخصی به قصد ورق زدن و پرسیدن درباره راسپیر به غرفه می‌آمد و سراغ وی را می‌گرفت. در نهایت روز اختتامیه رسید و دل توی دلمان نبود. زمانی که نام استان کردستان آمد، چندین دقیقه طول کشید تا اسامی برندگان در بخش‌های مختلف جشنواره‌های حرکت، رویش و رسش خوانده شود. همین که اسم راسپیر آمد، معلوم شد دو مقام اول کشوری در بخش نشریه برتر در جشنواره‌های رسش قلم و حرکت کسب کرده است. خستگی تمام این چند ماه به یک بازه محو شد.

اگر که در طول این سال‌ها همراه راسپیر بود باشید، می‌دانید که سفرهای زیادی را رفته است. هربار هم نامش درخشیده و چند مقام و لوح و تندیس به همراه سوغات باخودش برایمان آورده است. امسال هم از یکی دو ماه قبل خبر دادند که دوباره دعوت شده. می‌خواهید بپرسید این بار کجا؟ خبر از استان خوزستان آمده بود و ما هم قرار بود به دزفول برویم. بهمن‌ماه شد. باروبندیل را جمع کردیم، نسخه‌های راسپیر را پیچیدیم و راهی شدیم.

از کوه‌های برفی کردستان گذشتیم و پیچ‌های کرمانشاه را پشت سر گذاشتیم. به ایلام که رسیدیم انگار زمستان تمام شده بود و بهار به دشت‌ها رسیده بود. جاده‌های لرستان که تمام شد، به دزفول رسیدیم.

هشتمین گردهمایی سراسری تشکل‌های دانشجویی دانشگاه فرهنگیان بود. اختتامیه چندین جشنواره در جریان بود. چهار روز آنجا ماندیم. دوستانی جدید از سرتاسر کشور پیدا کردیم. با هم دزفول را گشتیم. غروب آفتاب را در رودخانه دز نگاه کردیم. پا بر

سمیه یوسفی

دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی

بوی مرگ به مشام می‌رسد

عمر محمد صالح (عمر خاور) در سال ۱۹۴۳ در حلبچه متولد شد. خانواده‌ی وی در اصل اهل گرمیان از توابع منطقه باوه نور بودند که شهر حلبچه را به عنوان محل اقامت خود برگزیدند. عمر خاور در جوانی و نوجوانی در شهر حلبچه نامی شناخته شده بود؛ وی بازیگری توانا در تئاتر، مردی اجتماعی، خوش اخلاق و مقبول خاص و عام بود. عمر خاور از ازدواج دومش از زنی به نام سامیه صاحب ۱۰ فرزند شد. او بعد از هفت دختر صاحب پسری به نام محمدشوان می‌شود که سه سال بعد به علت بیماری جان خود را از دست می‌دهد و داغ این فرزند تا آخر عمر با وی همراه بود. درست یک سال بعد از مرگ محمدشوان، بخت به وی رو می‌کند و صاحب دو پسر دوقلو می‌شود. وی پسران خود را احمد و محمد نام نهاد اما معلوم نیست پسری که در آغوش عمر خاور جان سپرده، احمد است یا محمد. تصویر عمر خاور و فرزند شیرخوارش که توسط ساسان مؤیدی ثبت شده، به نمادی از مظلومیت مردمان حلبچه مبدل شده است. ساسان مؤیدی، احمد ناطقی، سعید صادقی، سعید جان بزرگی و هدایت بهبودی جزو اولین روزنامه‌نگاران و عکاسان ایرانی هستند که در زمان بمباران به حلبچه رفتند. صادقی می‌گوید: «هنگامی که عکاسی را شروع کردیم به بالای سر عمر خاور رسیدیم، صدایش در نمی‌آمد. نمی‌توانست فریاد بکشد، نمی‌دانستیم چه می‌خواهد فقط فهمیدیم که درخواست کمک می‌کرد.»

بمباران شیمیایی شهر حلبچه در تاریخ ۲۵ اسفند ۱۳۶۶ به دستور صدام حسین و علی حسن المجید، معروف به علی شیمیایی، انجام شد. این حمله بخشی از عملیات گسترده‌ای به نام عملیات انفال بود که با هدف سرکوب کردها و جلوگیری از پیشروی نیروهای ایرانی و پیشمرگه‌ها در جریان جنگ ایران و عراق انجام گرفت. در این حمله، از گازهای اعصاب مانند وی ایکس، سارین و تابون، و همچنین گاز خردل استفاده شد. افراد حاضر در منطقه اظهار داشته‌اند که در ابتدا بویی شبیه بوی سیب تازه احساس کرده‌اند و قربانیان حملات به شکل‌های متفاوتی آسیب دیده یا جان باخته‌اند. این حمله به عنوان بزرگ‌ترین حمله‌ی شیمیایی مستقیم به یک منطقه شهرنشین در تاریخ شناخته شده و باعث کشته شدن حدود پنج هزار تن از مردم حلبچه شد. حلبچه یکی از شهرهای استان حلبچه در کردستان عراق است که در فاصله ۱۵ تا ۱۰ کیلومتری مرز ایران و ۲۲۵ کیلومتری شمال شرقی بغداد قرار دارد. این شهر در منطقه شهرزور عراق واقع شده و در نزدیکی شهرستان پلوه و شهر مریوان از ایران قرار گرفته است.

بلیت‌ها همه به فروش رسیده است. عمر خاور شالش را محکم به کمر می‌بندد و جامانه را روی سر مرتب می‌کند. نفس‌ها همه حبس شده. شاهدان نشسته‌اند. بوی سیب تازه می‌آید و غباری زردرنگ همه‌جا را فراگرفته. کودک را به آغوش می‌کشد. دیالوگ‌ها را فراموش کرده. حالا صحنه مانند قبل نیست. مصاف مرگ و زندگی است. خانه دیوارهای کوتاهی دارد و جای امنی نیست. موسیقی متن؛ ۴ انفجار سهمناک است و فریادهایی تا بی‌نهایت. شهر پناهگاه آخر است و خیابان‌ها آرامگاه زنان و مردان آشنا. مردمان در خیابان‌ها آواره‌اند و در طلب اندکی هوا.

از آستان در فاصله می‌گیرد. باید راه برود. دیالوگش را تکرار می‌کند: بودن یا نبودن... . عمر راه می‌رود. دور می‌شود. فرزندش را به تن می‌فشارد تا پسر کوچک جز صدای ضربان قلب پدر از نامهربانی و نامرادی جهان چیزی نشنود. به سامیه و دخترانش فکر می‌کند؛ آن‌ها کجا رفته‌اند؟ دلش می‌خواهد اجرا تمام شود و زودتر به خانه بازگردد. خسته است و رمقی ندارد. به آسمان نگاه می‌کند، چند هواپیما رد می‌شوند. مردم با سرعت راه می‌روند. گریه می‌کند؛ خیلی وقت است اجرا تمام شده و صحنه خالی است. عمر جای دوری نرفته، مگر می‌توانست برود؟

به دیوار خانه‌اش تکیه می‌دهد و فریاد می‌زند تا شاید سامیه و دخترانش را نجات دهد. سه مرد را از دور می‌بیند که به او نزدیک می‌شوند. کمک می‌خواهد و فریاد می‌زند ولی صدا خفه شده‌است و ذرات گاز کلمات را با بی‌رحمی از او می‌ربایند. چراغ‌ها خاموش می‌شود. تماشاگری نمانده ولی هنوز هم هیچ‌کس نتوانسته اجرای آخر عمر خاور را فراموش کند.

تبر

پوریا بهمنی

دانش آموخته کارشناسی علوم تربیتی

شب‌هایش، ماه بود که پشت ابرهای سیاه برفی و آسمان تاریک شب، به چشم‌هایش خون می‌پاشید. شک نداشت که بهای سنگینی تبرش، خون است و به انتظار خون، در دست‌هایش سنگینی نمی‌کند.

تبر، در میان انگشتانش از خواب بیدار بود و میزهای رستوران را بو می‌کشید. تبر، تشنه‌ی خون بود و هوای لبریز از عشق و هوس را کنار زد. چهره‌ی آشنایی دید که دستش با دست غریبه‌ی هم‌بستر شده بود؛ یبای اهورایی‌اش. می‌ترسید! از جدایی نمی‌ترسید؛ از تنهایی نمی‌ترسید؛ از خون نمی‌ترسید؛ حتی از تبر هم نمی‌ترسید؛ ترسش از ندانستن بود. نمی‌دانست که این عشق است یا هوس! اما مگر برای کسی که سالیان سال، جواب سوال هایش، خنده‌هایش، گریه‌هایش و زندگی‌اش را با خون داده‌اند، مفهوم عشق و هوس توفیری دارد؟ اما مگر برای تبری که شب‌های زمستان و سنگین از کینه‌ی آسمان، رویای خون می‌دید مفهوم عشق و هوس توفیری دارد؟ نه! او شک داشت و با خون به یقین می‌رسید. تبرش تشنه بود و با خون سیراب می‌شد.

...و شد! در راه برگشت به ماشینش، لبخند ملیح چسپیده به لب‌هایش خبر از جوابی شور اما شیرین می‌داد و تبرش نیز، آن قدر خون خورده بود که از لب‌هایش روی دامن برفی زمین می‌چکید و لاشه‌اش سنگینی می‌کرد.

نپرسید که گوشی هست برای شنیدن؟ نبود! نبود و زیبای اهورایی‌اش را سیاه کرده بودند. نبود و به چشم‌های زیبای اهورایی‌اش، خون دشمنی نوشانده بودند. نبود و با تبر، ریشه‌ی زیبای اهورایی‌اش را زده بودند. نبود و دیگر تبر در دستش سنگینی نمی‌کرد.

تبر در میان انگشتانش از خواب، بیدار بود و میزهای رستوران را بو می‌کشید. بوی عشق و هوس، در میان اشعار عاشقانه‌ی لئونارد کوهن تانگو می‌رقصید و چون ترکیب ابرهای سیاه برفی و آسمان تاریک شب، به چشم‌هایش خون می‌پاشید. هرچه کوله‌ی ذهنش را باز می‌کرد و می‌بست، غیر از خون جوابی برای خواسته‌هایش پیدا نمی‌کرد. از معشوق زندگی خواست و او با رفتن، ردِ قدم‌هایش را به چشمانش هدیه کرد.

از سیگارش کام آرامش را بوسه گرفت و اما فقط سرفه‌هایی مُزین شده به خون را تحویل گرفت. آخرین پناه

سویچ ماشین را سمت خودش چرخاند؛ موتور ماشین آرام گرفت. اما ظاهراً کینه‌ی آسمان ابدی بود؛ دانه‌های برف همچنان رو به زمین سرازیر بودند. ثانیه‌ها می‌گذشتند، دقایق پایه‌پای هم رژه می‌رفتند، حتی عقربه‌ی ساعت غرور خودش را زیر پا گذاشت و یک قدم جلو آمد؛ اما ابرهای آسمان نه! امروز آسمان در یونیفرم سربازی ظاهر شده بود که در برابر جوخه‌ی آتش، سرود ملی‌اش را زمزمه می‌کرد و با مرگ می‌رقصید. امروز آسمان قلم آن معشوقی شده بود که سخت اشک می‌ریخت و با سماجت روی کاغذی خیس، جوهر قی می‌کرد. امروز آسمان کسوت تبری کند را پوشیده بود که هرچه به تن درخت بوسه می‌زد، باز سیراب نمی‌شد. تبر... تبر... هرچه کوله‌ی ذهنش را به دوش می‌کشید و زمین می‌گذاشت، نمی‌توانست حتی یک اختلاف بین تبرها و آدم‌ها پیدا کند. مگر غیر از این است که دسته تبر روزی جان همان درختی بوده که تیشه‌ی آن امروز بر بالینش، لالایی مرگ را زمزمه می‌کند؟ درخت مادری است که مرگ خود را چون نوزادی در آغوش می‌گیرد و ذره ذره در برابرش زانو می‌زند. تبر، روی تن درخت سنگینی نمی‌کند. تبر، در دست آدمی سنگینی نمی‌کند. اما کینه‌ی آسمان ابدی و شیشه‌ی ماشینش را سیاه کرده بود. تبرش را از روی صندلی شاگرد برداشت و از ماشین پیاده شد. با قدم‌هایی مردد از یقین، برف‌های روی پیاده‌رو را مهر می‌زد و هرچه بیشتر به رستوران نزدیک‌تر می‌شد، نشانه‌های بیشتری از همدلی دیگر آدم‌ها پیدا می‌کرد؛ آن قدر همدل که جلوی درب رستوران، اثری از برف نمانده بود؛ تنها سیاهی دامن سنگ‌فرش‌ها بودند که چشمش را نوازش می‌کرد. اما عشق این چنین نیست؛ سیاه نمی‌کند، رسوا نمی‌کند. اما چه نوازش‌هایی که به نام عشق روی دامن‌ها دست کشید و سیاه کرد. او می‌دانست و فریادش می‌کرد؛ اما حتی یک‌بار

قسمت
چهاردهم

آموزشگاه راسپیر

چنور قربانی

دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی

۲: گوته سووره‌کان (گول دراین ترکیب موصوف و سوور صفت است که برای جمع بستن آن را به سوور اضافه نمودیم) حالا مثال‌های از زبان فارسی بیان می‌کنم که فرق این ترکیب‌ها را ببینید

۱. کودک زیبا (کودک دراین ترکیب موصوف و زیبا صفت است برای جمع بستن آن به موصوف یعنی کودک اضافه می‌شود در حالی که در زبان کردی به صفت اضافه می‌شود).

۲. لباس قدیمی (لباس دراین ترکیب موصوف و قدیمی صفت است که برای جمع بستن نشانه جمع‌ها به موصوف اضافه می‌شود)

فیرخوآزانی هیژا بیرتان بیت هر به‌ر به‌س‌تیک، ده‌توانیت دهره‌تیک بیت بو ئالووگوژی ژبانی مروّف.

ژیانتان هه‌رده‌م گه‌شاهه بیت
زندگیتون پر از شادی و نشاط

نکته ۲: (ده) زمانی که قبل از فعل بکار می‌رود مثل (ده‌پۆم) به زمان گذشته اشاره دارد

به‌قول شاعر: ئه‌پۆم به‌ره‌و خه‌یالی شیعره‌کانم

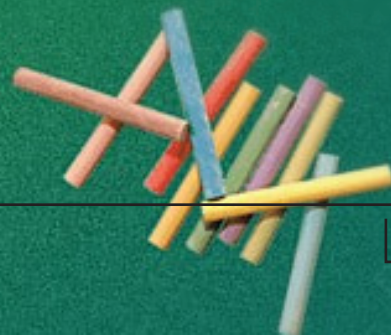
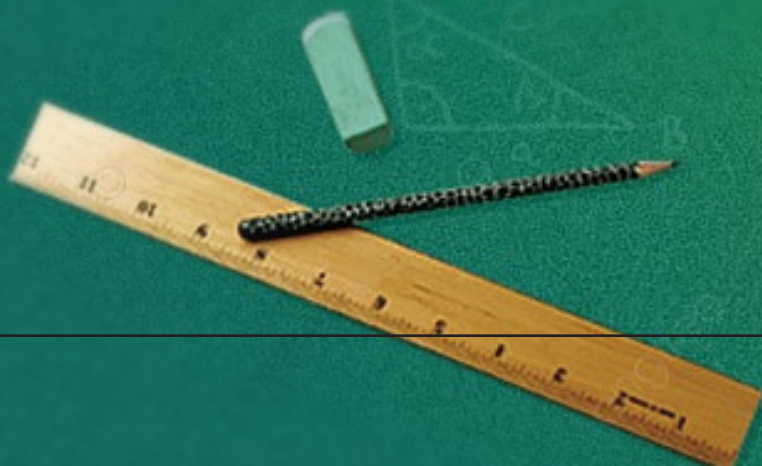
به‌لام بّ واتایه پۆشتن، چاک ده‌زانم
ته‌نانه‌ت گهر پۆم دیسان شکاوم
هه‌ر ده‌پۆم و هه‌ر ده‌پۆم و هه‌ر به‌جّ ماوم (چنوو)

در بخش دیگر آموزش درباره‌ی صفت و موصوف در زبان کردی حرف می‌زنیم زمانی که در زبان کردی صفت و موصوف کنار هم قرار بگیرند برای جمع بستن آن نشانه جمع به صفت اضافه می‌شود درحالی که در زبان فارسی اینگونه نیست.

مثلاً ۱: منداله جوانه‌کانی نیشتمان (مندال در این ترکیب موصوف و جوان صفت است که به برای جمع بستن این ترکیب آن را به صفت اضافه نمودیم)

به‌نیوی میری بّ هاوتا
در این بخش از آموزش زبان کردی می‌خواهیم درباره‌ی کلماتی که با لهجه‌های مختلف زبان کردی تلفظ می‌شوند و شکل نوشتاریشان متفاوت است ولی معنای یکسانی دارند آشناشویم و درباره‌ی آن‌ها صحبت کنیم کلماتی مثل ده‌ئیم - ده‌پۆم - ئیژم - ئوشم که معنای یکسانی دارند (گفتم) یا کلمات مندال - منال - زاروو (کودک)، حالا بحث این جاست که چرا این کلمات شکل نوشتاری و تلفظشون متفاوت‌ه؟ این به‌دلیل تفاوت در لهجه‌های زبان کردی است و هیچ صدمه‌ای به زبان وارد نکرده و همان هدف زبان که انتقال معنا و مفهوم است را دربرمی‌گیرد اما آنچه اهمیت دارد این است که بکارگیری کلمات معیار باعث پختگی کلام و سخن می‌شود.

نکته ۱: (ئه) د رزبان کردی که قبل از فعل بکار می‌رود مثل (ئه‌پۆم) به زمان حال اشاره دارد

بووکله بارانه

هه‌یاران و مه‌یاران
یاخووا داکاته باران
بوؤفه‌قیرو هه‌ژاران
بووکله بارانه ناوی دهوئ
ناوی نیو ده‌لغانی دهوئ
هه‌یلکه‌ی باروکانی دهوئ
ده‌رزی گه‌وره‌کچانی دهوئ

زنان صاحب خانه ابتدا یک کاسه آب را بر روی «بووکله بارانه» می‌ریزند و از دختران تشکر می‌کنند و به آن‌ها هدیه‌هایی نظیر گردو، تخمه مرغ، شیرینی، پول و شکلات می‌دهند. دختران پس از آن که «بووکله بارانه» را به کل خانه‌های محل زندگی خود بردند، آن را به کنار یک رودخانه می‌برند و دوباره با هم ترانه‌ی «هه‌ی یاران و مه‌یاران» را می‌خوانند. در انتها پس از خواندن ترانه دست هم را می‌گیرند، از خداوند طلب نعمت می‌کنند و هدایایی را که جمع کرده بودند، بین خودشان تقسیم می‌کنند.

چنورقربانی
دانشجوی

کارشناسی علوم تربیتی

که در این مراسم قابل توجه است، طلب نعمت به صورت گروهی بوده که قرار است از طبیعت نازل شود. معمولاً در این مواقع ترانه‌ای دسته‌جمعی برای طلب باران خوانده می‌شود.

دختران نوجوان با تهیه کردن تکه‌های چوب ذغال (برای کشیدن صورت) و لباس محلی برای «بووکله بارانه»، نزد زنان با تجربه‌ی محله‌ی خود می‌روند و مشغول درست کردن «بووکله بارانه» می‌شوند. زنان با آمیختن تکه پارچه‌های رنگارنگ، «بووکله بارانه» را به زیباترین شیوه زینت می‌بخشند. دختران نوجوان «بووکله بارانه» را بلند کرده، به درخانه‌ی اهالی محله‌ی خود می‌روند و این ترانه را می‌خوانند:

هنگامی که بر فراز کوه‌های سرپوشیده از برف بالا می‌روی، شاخ و برگ درخت زندگی را کنار بزن و خوب دقت کن. صدای ساز و موسیقی و آواز جویبارها را می‌شنوی؟ به کردستان خوش آمدید. انبوه جمعیتی که می‌بینید، دل‌شان به امید آغشته است. از میانه‌ی بوی نان محلی و عطر گل‌ها نوایی به گوش می‌رسد. این‌جا همه زیر لب زمزمه می‌کنند: «بیار باران».

مراسم «بووکله بارانه» چیست؟

به هر جای کردستان قدم بگذارید رد پای از فرهنگ‌های غنی را در لابه‌لای ترانه‌ها، حکایات، و بازی‌ها مشاهده خواهید کرد؛ حتی اگر شکل این فرهنگ‌ها تغییر کرده باشند، متوجه می‌شویم که به تمامی محو نشده‌اند. مراسم «بووکله بارانه» یا عروس باران یکی از رسوم کهن کردستان است که هر چند کمرنگ گشته اما تقریباً در بیشتر نواحی کردستان هنوز زنده است. این مراسم در مواقع خشکسالی به تمنای بارش باران از سوی زنان و دختران برگزار می‌شود. آن‌چه

خبر

صحرا مولائی
دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی

کسب مقام دوم
رشته‌ی نمایشنامه
خوانی رادیویی توسط
دانشجو معلمان
پردیس بنت الهدی
صدر سنندج در
جشنواره‌ی سرود و
هنرهای نمایشی
روایت حبیب به
میزبانی
استان قزوین.

دارالقرآن کوثر
پردیس بنت
الهدی صدر
سنندج در
دومین همایش
فعالان قرآنی جزو
شش دارالقرآن
نمونه‌ی کشوری
دانشگاه
فرهنگیان معرفی
شد.

درخشش نشریه‌ی راسپیر برای سومین بار در

جشنواره نشریات "ریش قلم ۳" با کسب ۶ مقام کشوری

مقام اول در بخش نشریات برتر فرهنگی و اجتماعی
مدیرمسئول: فاطمه حقی
سردبیر: پرنگ سعیدی

در بخش آثار برتر، مقام اول:
اوین سلیمانی، بخش طراح جلد
شینم قاسمی، بخش طنز
شکیلا زرین‌صدف، بخش مصاحبه

در بخش آثار برتر، مقام دوم:
پرنیا پروین، بخش مصاحبه

در بخش آثار برتر، مقام شایسته‌ی
تقدیر:
ثنا اداک، بخش خبر

آیین اختتامیه یازدهمین جشنواره ملی رویش با حضور وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به میزبانی دانشگاه یزد ۳ اسفندماه ۱۴۰۲ برگزار شد. کانون‌های پردیس بنت الهدی صدر سنندج با کسب ۵ مقام برگزیده و ۱ مقام شایسته تقدیر، پرافتخارترین پردیس در میان تمام پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان کشور بودند.

کانون انشاء و نویسندگی بنت‌الهدی رتبه برگزیده (دبیر: فاطمه حقی)
کانون مهدویت بنت‌الهدی رتبه برگزیده (دبیر: طه‌ورا شیرزادی)
کانون قرآن و عترت بنت‌الهدی رتبه برگزیده (دبیر: حنا حسی)
کانون شعر و ادب بنت‌الهدی رتبه برگزیده (دبیر: حدیث یاری)
کانون مطالعات زنان بنت‌الهدی رتبه برگزیده (دبیر: مریم جاویدان)
کانون مکتب شهید سلیمانی بنت‌الهدی رتبه شایسته تقدیر (دبیر: آزاده رضانی)

کسب هشت مقام کشوری
دانشجومعلم‌ان پردیس بنت‌الهدی صدر
سنندج در جشنواره رویش
(دانشگاه فرهنگیان):

بخش کانون برگزیده، رتبه‌ی اول کشوری:
طه‌ورا شیرزادی (کانون مهدویت)
حدیث یاری (کانون شعر و ادب)
اوین سلیمانی (کانون مطالعات اجتماعی)
زینب طهماسبی‌فرد (کانون سلامت و طب سنتی)
پرنیا پروین (کانون محیط زیست)
مریم جاویدان (کانون مطالعات زنان)
آزاده رضانی (کانون مکتب سلیمانی)
بخش انفرادی، رتبه‌ی شایسته‌ی تقدیر:
فاطمه امامی، بخش مسئولیت اجتماعی

افتخارآفرینی دانشجومعلم‌ان پردیس بنت‌الهدی صدر سنندج در جشنواره حرکت انجمن‌های علمی دانشگاه فرهنگیان و کسب ۴ رتبه برتر کشوری

بخش تألیف کتاب، رتبه‌ی اول: هدیه ازغ	بخش کارآفرینی، رتبه‌ی اول: ثنا سعیدی
بخش نشریات، رتبه‌ی اول: مدیرمسئول: فاطمه حقی سردبیر: پرنگ سعیدی	بخش محتوای دیجیتال، رتبه‌ی شایسته‌ی تقدیر: اوین سلیمانی

کسب رتبه‌ی شایسته‌ی تقدیر در
جشنواره بین‌المللی حرکت توسط
دانشجومعلم‌ان هدیه ازغ عضو انجمن
علمی علوم تربیتی پردیس بنت‌الهدی
صدر در بخش کتاب

آن چه در همایش دانش آموزش محتوا در آموزش راهنمایی و مشاوره گذشت...

مبینا زارعی
دانشجوی
کارشناسی علوم تربیتی

آموزشی-علمی توسط اساتید برجسته‌ی دانشگاه فرهنگیان، دانشگاه کردستان و آموزش و پرورش استان کردستان برگزار گردید که در این کارگاه‌ها محققان، دانش‌جومعلم‌ان و دیگر معلمان حضور چشمگیری داشتند.

قابل ذکر است در این همایش جناب آقای دکتر ولی‌الله باقریان (مدیرکل امور مشاوره سازمان مرکزی دانشگاه فرهنگیان) به عنوان سخنران ویژه همایش حضور داشتند و در بخش افتتاحیه همایش، مطالب علمی خود را ارائه فرمودند. در پنل پایانی همایش نیز فیلم کوتاهی با مضمون روانشناسی تحت عنوان «فوتو» ارائه و توسط دانش‌جومعلم‌ان رشته‌ی مشاوره، مورد نقد و بررسی قرار گرفت.

در پایان می‌توان گفت برگزاری این همایش در دانشگاه فرهنگیان باعث پویایی و رشد علمی میان اساتید، دانشجویان و پژوهشگران شده و ارائه‌ی مقالات و دستاوردهای علمی در پنل‌ها و کارگاه‌ها منجر به خلق ایده‌های جدید و گسترش حوزه‌ی علم و دانش خواهد شد.

صاحب‌نظران و اعضای هیئت علمی در رشته‌ی راهنمایی و مشاوره بود. همچنین در راستای تحقق این اهداف، رویکردها و روش‌های درمانی جدید، راهبردهای تدریس و طراحی آموزشی، کج‌فهمی‌های رایج مرتبط با موضوع، نقش کارورزی و کارآموزی در آموزش راهنمایی و مشاوره و... به عنوان محورهای همایش تعیین شدند.

به نقل از جناب آقای دکتر جلال غریبی (معاون توسعه و منابع و امور دانشجویی پردیس شهید مدرس و دبیر اجرایی همایش): «بعد از شروع کار دبیرخانه همایش و ارسال پوستر همایش برای استان‌های مختلف و انجام کارهای اداری از طریق دانشگاه فرهنگیان و اداره کل آموزش و پرورش، در نهایت تعداد ۹۵ مقاله‌ی علمی به دبیرخانه همایش ارسال شد که بعد از فرایند داوری و ارزیابی مقالات در چند مرحله، تعداد ۱۰ مقاله در بخش ارائه‌ی شفاهی و تعداد ۶۰ مقاله در بخش پوستر پذیرفته شدند. ۲۵ مقاله نیز در فرایند داوری امتیاز لازم را کسب نکرده و رد شدند. همچنین در این همایش تعداد ۴ کارگاه

هرساله همایش‌ها و رویدادهای علمی و پژوهشی مختلفی به منظور ارتقای سطح دانش و اطلاعات در سطح کشور برگزار می‌شود. در این راستا سازمان مرکزی دانشگاه فرهنگیان با همراهی معاونت پژوهش و فناوری و همکاری مدیریت امور پردیس استان، پنجمین همایش ملی دانش آموزش محتوا (PCK) در آموزش راهنمایی و مشاوره را روز چهارشنبه ۲ اسفند ۱۴۰۲ در دانشگاه فرهنگیان استان کردستان برگزار کرد.

جهت اجرای بهتر همایش کمیته‌ای اجرایی متشکل از ۱۲ نفر و کمیته‌ای علمی متشکل از ۲۳ نفر از اساتید برجسته‌ی دانشگاه فرهنگیان و سایر دانشگاه‌ها زیر نظر دکتر سیدشهاب ارکیان (رئیس همایش)، دکتر مهدی زمستانی (دبیر علمی همایش) و دکتر جلال غریبی (دبیر اجرایی همایش) از مرحله‌ی سیاست‌گذاری تا برنامه‌ریزی مشغول به فعالیت بودند.

هدف از این همایش، ایجاد فرصتی برای ارتباط دوسویه بین دانشگاه و نیازهای جامعه و القای ایده‌های جدید به افراد و اشتراک‌گذاری دانش آموزش محتوا بین

سال‌های اول در پایه اول

آسو باقی

دانش آموخته کارشناسی علوم تربیتی

طبق معمول از اعتراض استقبالی نشد و در طول این چند ماه بیشتر از قبل به این نتیجه رسیده‌ام با آن چیزی که هنر معلمی می‌نامندش چندان هم غریبه نیستم. هر قدر در برقراری ارتباط با آدم بزرگ‌ها ضعیف عمل می‌کنم، عوضش زبان و قلبی کودکان دارم که با بچه‌ها به راحتی می‌توانم ارتباطی خوب و دوستانه برقرار کنم. مهم‌ترین عقیده‌ام در بحث آموزش و یادگیری این است که در کلاسی که معلم با دانش‌آموز و دانش‌آموزان با یکدیگر نتوانند ارتباط بگیرند، یادگیری صورت نمی‌گیرد. در کلاس درس عشق می‌ورزی و متقابلاً عشق دریافت می‌کنی و کودک می‌شوی و اندکی از دنیای احاطه شده در بی‌تفاوتی بزرگسالان فاصله می‌گیری.

عین سادگی، عجیب حل کردن‌شان سخت است. در پیچ و خم این مسائل مدام به خودم یادآوری می‌کنم که سروکارم با ۲۳ بچه با ویژگی‌ها، توانایی‌ها، علایق و سلیق متفاوت است نه صرفاً یک شیء، اعداد و اشکال کتاب ریاضی و نشانه‌های کتاب فارسی. دنیای یک بچه‌ی هفت ساله بسیار متفاوت‌تر و خاص‌تر از چیزی است که ما فکر می‌کنیم. در کلاس درس خبری از ترس‌های دوران دانشگاه و استرس این‌که نمی‌توانی و از پشش بر نمی‌آیی نیست. همان موقع که گفتند باید پایه اول تدریس کنی با قاطعیت گفتم: «نمی‌توانم و پایه اول را حداقل در چند سال اول خدمت تدریس نمی‌کنم.»

ماه‌هاست که آن چهار سال گذشته است. نظریه‌هایی که در کتاب‌های قطور دکتر سیف بود و ادعا می‌کردیم به هیچ کارمان نمی‌آید، بعضی وقت‌ها جوری به کارمان می‌آید و مسائلی را با آن‌ها حل می‌کنیم که حتی خودمان هم متوجهش نیستیم. پس از فارغ التحصیلی با وجود مقاومت بی‌دلیل آن موقع‌ها که واکنشی تدافعی و اشتباه بود، اکنون خوشحالم که معلم بیست و سه شکوفه‌ی کلاس اولی هستم. دیگر واژه‌ی خانم معلم برایم مانوس‌تر از قبل است و حتی گاهی مادر هم خطاب می‌کنند که طنینی دلنشین دارد. در کنار فندق کوچولوهای پایه اولی با مسائل و مشکلاتی روبه‌رو می‌شوم که در

مرگ رویاها

مهنوش رحمانی مقدم

دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی

مثل ابر بهار گریه می‌کرد؛ به یاد روزهایی که با پدرش در باغ بازی می‌کردند یا روزی که او را به مدرسه می‌آورد با خوشحالی به خانه باز می‌گشتند.

صدای آژیر خطر به صدا درآمد. همچون صدای مرگ دل همه را آشوب می‌کرد. کسی امیدی به زندگی نداشت. مثل این که قصه‌ی پریان دروغ بوده. کاش هیچ‌وقت جنگ نمی‌شد. کاش گوش‌های مان با قصه‌ی پریان که پدرمان تعریف می‌کرد پر می‌شد نه راکت و موشک و آژیر خطر. اگر کلمه جنگ را برای ما بازگو می‌کردند ما با پوست و استخوان آن را درک می‌کردیم. آن روز همراه مادرم به خانه‌ی سارا رفتیم. همه ناراحت بودند. خبری از پدرش نبود. پیش او رفتم و به او گفتم: «نگران نباش؛ اگر اتفاقی هم برای پدرت رخ دهد او یک قهرمان و یک شهید در راه خدا است؛ دیگران او را هرگز فراموش نمی‌کنند.» با این حرفم لبخند ملیحی زد و گفت: «به‌راستی این‌گونه است؟» گفتم: «بله. پدرت افتخار همه‌ی ماست.»

خیابان‌ها می‌رفتیم و با هم بازی می‌کردیم اما این بار با دل‌هایی آکنده از ترس و دلهره. سال‌ها گذشت و ما هنوز در حاشیه‌ی جنگ بودیم. جنگ بزرگسالان راهی برای ما نمی‌گذاشت تا بزرگ شویم. ما همچنان در کودکی‌مان گیر کرده بودیم، دور از سارا و پدری که هرگز به خانه برنگشت. در خانه بودیم که ناگهان صدای مہیبی آمد. صدایی که هنوز در گوش من حس تازگی دارد، حس وحشت، حس نابودی. باز هم موشک‌های راکت را فرستاده بودند تا زندگی ما را نابود کنند. گناه ما چه بود قربانی هوس‌های قدرت‌طلبان بودیم. فوری از خانه بیرون آمدیم. آرمان را دیدم که به سرعت به سمت خانه‌شان می‌دوید. به دنبالش رفتم. پرسیدم: «چه شده؟» گفت: «گمان می‌کنم پدرم تلفن زده است.» مادرش را دیدم گریه می‌کرد. سارا بی‌حرکت سر جایش خشکش زده بود و من دست کمی از اون نداشتم. آن روز متوجه شدیم که پدر سارا پایش را از دست داده است و جانش در خطر است. سارا

روزهای بارانی را به یاد دارم؛ روزهایی که در حاشیه جنگ طولانی قرار داشتیم. آن روزها، کودکی ما در تنگنای جنگ و خوف بزرگسالان گم شده بود اما در این ماجراجویی تلخ، یک دوست وفادار و بی‌نظیر داشتیم. سارا دختری با لبخندی زیبا و قلبی پر از شور و شوق بود. در حقیقت، او بیشتر از هر کسی با جنگ آشنا بود، اما همچنان می‌توانست به‌طور شگفت‌انگیزی در میان تمامی ترس‌ها و وحشت‌ها خندیدن را فراموش نکند. ما همیشه با هم بودیم. هر روز صبح با هم به خیابان‌های خالی شهر می‌رفتیم و بازی می‌کردیم اما یک روز همه‌چیز تغییر کرد. سارا به خانه برگشت و به من گفت: «پدرم به جبهه فرستاده شده است.»

او بسیار ناراحت بود و من نمی‌توانستم ببینم که چه قدر درد می‌کشد. اما سارا همیشه قوی بود و به من گفت: «باید به او امیدوار باشیم و برای بازگشتش دعا کنیم.» هر روز دعا می‌کردیم. همزمان با روزهایی که در حاشیه جنگ گذرانیدیم، همچنان به

کتابخانه راسپیر

آموزش از ستارگان کهن دنیای آموزش (مصاحبه با معلمان بازنشسته)
مؤلفان: مظهر بابایی، فاطمه زکات
انتشارات: نشر جهاد دانشگاهی

خلاصه‌ای کوتاه از کتاب:
استفاده از تجارب معلمان بازنشسته، می‌تواند بسیاری از مسائل نظام آموزش و پرورش را حل کند. پیش‌فرض ما در این کتاب این بود که معلمان دنیایی انباشته از روش، رویکرد، تجربه و محتوا هستند... از همین رو، در قالب مصاحبه، به بیشتر ابعاد حرفه‌ای معلمان پرداخته شد. از جمله: ویژگی‌های معلمان، ابزارهای خاص معلمان، موثرترین روش تدریس، مقایسه‌ی بین کار معلمان، آینده‌ی معلمان، ریشه‌ی آسیب‌های تربیتی و راهکارهای خروج از آنها، تفاوت اولین و آخرین روز معلمان و... امید است که مطالعه این کتاب، منجر به بهره‌گیری دانش‌جومعلمان از تجارب معلمان بازنشسته شود تا با دید متفاوت تری در کلاس‌های خود حضور یابند.

روش‌های تدریس و طرح‌های تدریس
مؤلفان: خلیل میرزایی، میترا سیبی
انتشارات: آریو جان تهران
تعداد صفحات: ۱۴۰
تاریخ چاپ: اسفند ۱۴۰۲
قیمت: ۱۲۰ هزار تومان

آنچه در این کتاب می‌خوانیم:
در فصل اول انواع طرح‌های تدریس و نمونه‌های از آنها آمده
نمونه طرح تدریس ماهانه و انواع تدریس روزانه یا جلسه‌ای (رفتارگرا، ساختگرا و ملی)
فصل دوم شامل بیست روش تدریس که به صورت منسجم (تاریخچه و شرح، مراحل، مزایا، محدودیت، کاربرد و فعالیت) بیان شده است.
در فصل سوم به صورت اجمالی به یادگیری ترکیبی و تفاوت آن با یادگیری هیبریدی پرداخته شده است.
مطالعه این کتاب را به همه معلمان، دانشجو معلمان و داوطلبان آزمون استخدامی آموزش و پرورش توصیه می‌نماییم.

دوربین شما

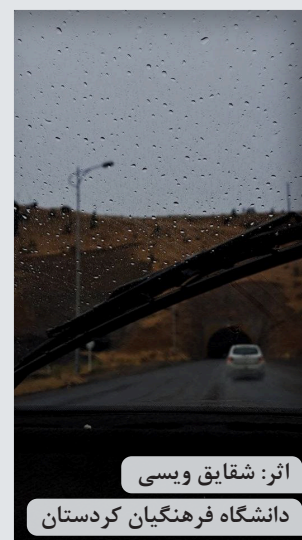
اثر: غزل مددی، دانشگاه فرهنگیان کردستان

اثر: اوین ویسی، دانشگاه فرهنگیان کردستان

اثر: زهرا بخت، دانشگاه فرهنگیان کردستان

اثر: شقایق ویسی

دانشگاه فرهنگیان کردستان

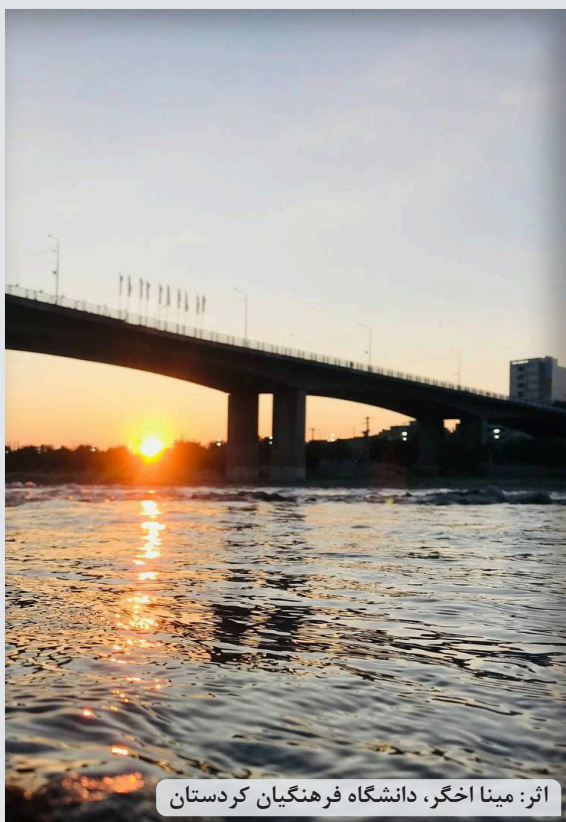

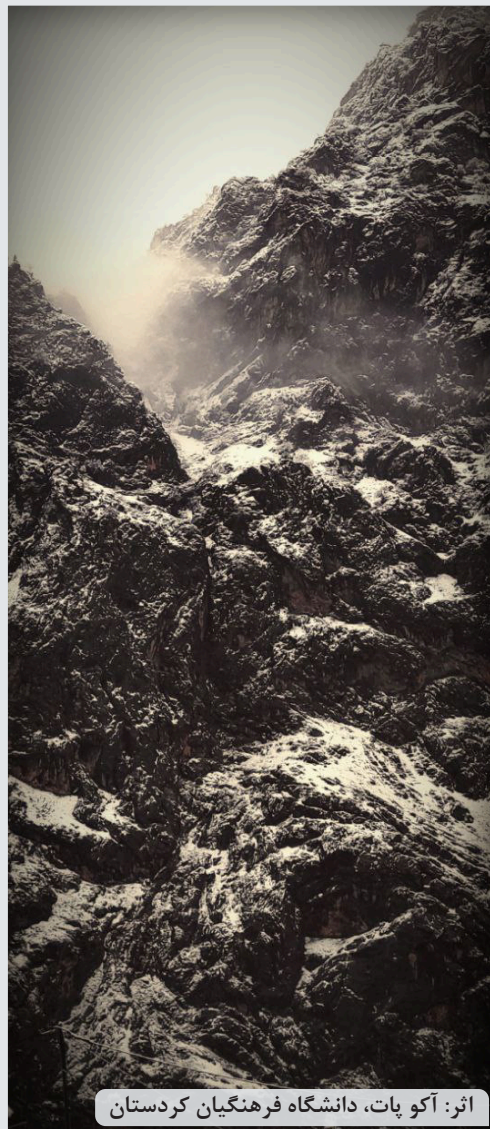
اثر: ثنا سعیدی، دانشگاه فرهنگیان کردستان

اثر: الهه فیضی، دانشگاه فرهنگیان کردستان

اثر: مینا اخگر، دانشگاه فرهنگیان کردستان

اثر: آکو پات، دانشگاه فرهنگیان کردستان

مدفن کرم‌های شب‌تاب

مدفن کرم‌های شب‌تاب، روایت رنج‌های پسر نوجوانی است که در خلال جنگ جهانی دوم در ژاپن زندگی می‌کند. پسری که برای زندگی تلاش میکند اما زورش به جنگ نمی‌رسد.

جنگ سهم او را از دنیای کودکی گرفته و به جای چهاردیواری امنی که پدر و مادر در آن هستند، پناهگاهی متروک، گرسنگی و مرگ را هدیه داده است. تا جایی که خواهر کوچکش حتی زمانی که در حال شنا و تفریح بود، به این فکر بود که نکند زیاد شنا کند تا که گرسنه تر شود.

انیمه مدفن کرم‌های شب‌تاب در سال ۱۹۸۸ ساخته شده است. اولین ساخته‌ی ایسائو تاکاهاتا برای استدیو جیبلی، اقتباسی از رمانی به قلم آکیوکی نوساکا است. نویسنده این رمان را از روی زندگی واقعی خودش نوشته است. به نقلی این رمان تلاشی بود برای معذرت‌خواهی از خواهرش. خواهری که در طول جنگ جهانی دوم از دست داد. نویسنده در جایی می‌گوید: من این کتاب را ننوشتم تا درباره جنگ روایتی کنم یا راوی تاریخ باشم. من این کتاب را نوشتم چون می‌توانستم برادر بهتری برای خواهر کوچکم باشم اما نبودم.

مدفن کرم‌های شب‌تاب، روایت رنج‌های پسر نوجوانی است که در خلال جنگ جهانی دوم در ژاپن زندگی می‌کند. پسری که برای زندگی تلاش میکند اما زورش به جنگ نمی‌رسد.

جنگ سهم او را از دنیای کودکی گرفته و به جای چهاردیواری امنی که پدر و مادر در آن هستند، پناهگاهی متروک، گرسنگی و مرگ را هدیه داده است. تا جایی که خواهر کوچکش حتی زمانی که در حال شنا و تفریح بود، به این فکر بود که نکند زیاد شنا کند تا که گرسنه تر شود.

انیمه مدفن کرم‌های شب‌تاب در سال ۱۹۸۸ ساخته شده است. اولین ساخته‌ی ایسائو تاکاهاتا برای استدیو جیبلی، اقتباسی از رمانی به قلم آکیوکی نوساکا است. نویسنده این رمان را از روی زندگی واقعی خودش نوشته است. به نقلی این رمان تلاشی بود برای معذرت‌خواهی از خواهرش. خواهری که در طول جنگ جهانی دوم از دست داد. نویسنده در جایی می‌گوید: من این کتاب را ننوشتم تا درباره جنگ روایتی کنم یا راوی تاریخ باشم. من این کتاب را نوشتم چون می‌توانستم برادر بهتری برای خواهر کوچکم باشم اما نبودم.

The History of Teaching Foreign Languages in Iran's Education and Pedagogy

اسرا زندی

دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی

Language is at the center of human activities and basis of human thinking in such a way that reasoning and thinking are inseparable from language. In social dimension, the language of national identity creates the same attitude and views among the speakers. Learning languages of different societies makes it easier to communicate with the world.

As foreign communication increases in its various forms and types in modern-day Iran, the issue of teaching and learning foreign languages became very important. Iranians' awareness of their scientific and technical backwardness and weakness as a result of the Iran-Russia wars caused them to take action to compensate for this weakness, and various activities including establishment of new schools, sending students to other countries and translating new works were carried out.

In all such activities, foreign

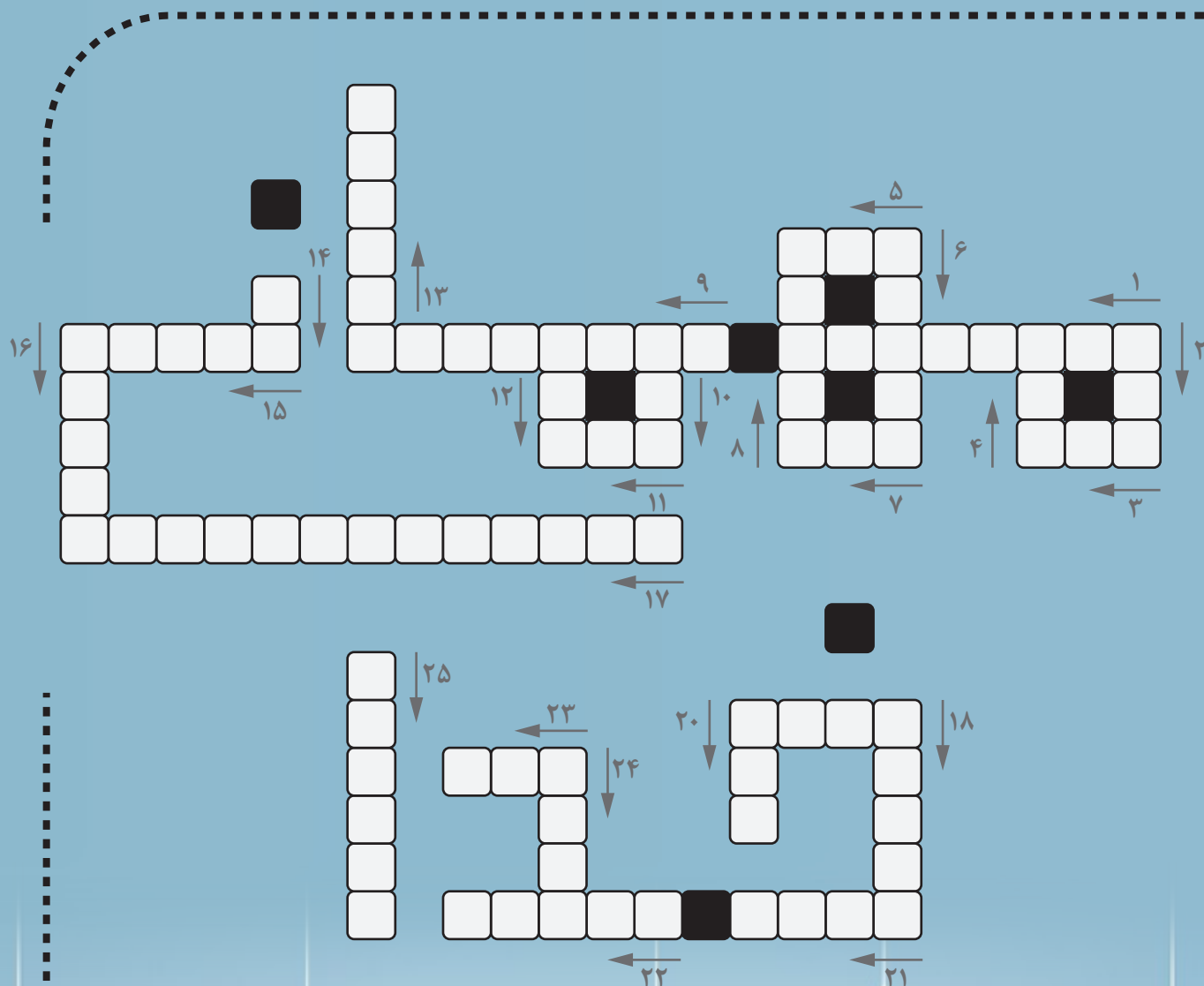
languages played an important role, and intellectual and political elites and then the general public sought to learn foreign languages. Historical evidence and narratives show that during the Qajar period, the most important foreign language that Iranians learned was French, with the Pahlavi government coming to power and changing political tendencies, English became important as the language of two countries, America and England, in Iran. And finally, after WWII and with the increasing expansion of government's relations with the two mentioned countries from 1953 through 1979, English language completely took over the place of French language.

Looking at this issue from the perspective of documents and historical evidences show that in the 20th century, a significant shift in general desire to learn a foreign language has occurred and

English has taken the first place of French.

But this issue should be viewed from a broad angle, regardless of internal political and social issues that caused the importance of French language in the 19th century and English in the 20th century in Iran, the theory of linguistic imperialism, replacement of English instead of French, is a global phenomenon and in line with the issue of the internationalization of English language after the Second World War and one of the aspects of globalization in this century, and it should not be solely based on politics.

In fact, just as the British imperialism once dominated the political systems, the imperialism of English language has pushed aside and demoted other languages and achieved the first position, and with the help of this position, its own way of thinking and culture on native and regional cultures.

مبینا زارعی
دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی

۱۳. نابینا	۱. نام دیگر سوره سجده
۱۴. از حروف مقطعه سوره غافر	۲. معادل فارسی سحاب
۱۵. از صفات خدا به معنی بسیار بزرگ	۳. متضاد صدق
۱۶. ماه خدا	۴. همسر حوا
۱۷. روزه را باطل می‌کند.	۵. رگ حیاتی مصر
۱۸. با آن روزه را باز می‌کنیم.	۶. حضرت علی در چندمین روز ماه رمضان ضربت خوردند؟
۱۹. از اعمال شب قدر	۷. ریشه هاشم
۲۰. آذر	۸. به هم پیوسته و زنجیروار
۲۱. در ماه رمضان می‌گیریم.	۹. در لیلة‌القدر خوانده می‌شود
۲۲. از شیرینی‌های ماه مبارک رمضان	۱۰. مترادف پور
۲۳. نود و پنجمین سوره قرآن	۱۱. دهمین حرف الفبای فارسی
۲۴. وضو گرفتن با خاک	۱۲. سوره‌ای که به داستان حضرت سلیمان می‌پردازد.
۲۵. عروس قرآن	

شعر خوانی

حدیث یاری

دانشجوی

کارشناسی ادبیات فارسی

سلام بادبادک‌ها

با چه نخی به زمین وصل شده‌اید؟
هیچ فکر کرده‌اید ما درباره شما چه
می‌گوییم؟

زمین درباره‌ی شما چه می‌گوید؟
یا حتی گنجشک‌ها درباره‌ی شما چه
جیک‌جیک می‌کنند؟
ما می‌گوییم خوش‌بختان که در اوج
هستید

که نسیم نجوایی می‌کند
 اوج او بسته به من است
 زمین می‌گوید هنوز بسته به من است
 و در آخر گنجشک‌ها برایتان آرزوی پرواز
 روز افزون کردند
 ولی در آخر با لانه‌ای ویران شده مواجهه
 شدند

تلخ بود؟
ایدا

این حکایتی آشنا بود
آرزوهایی که از قلبهای پاک بر می آیند
گردبادی خواهند شد
برای ویرانی لانه‌ی روح

صحرا مولانی

دانشجوی

کارشناسی علوم تربیتی

جیت خالی

لیّره منم و ههینی و غور بهت

مه پیر سه

لَیْرَه فَهَلَه سَتِیْنِیْکُمْ تَهْنِیَا وَ

دووریت شهرم یی دہ فر وشی

مه پیر سه

لیره غه زه یی کم کاول

پری باوہشت ئاگر برم دہوی

مه پر سه

لَیْرَهٗ تَاسْمَانِیَّکُمْ بَنَیْ بِالْأَنْدَهٗ

لَیْرَه بیا بانیکی بی خورم

بى تو من زىيى بى شەپۆلم

بى توۋ من شەۋە زەنگى بى ئەستىرم

۵۰۵

وهره فهلهستين و غه زهم ئاوه دان كه

وہ رہے ئاسمانم یر بالندہ کہ

وہ رہ زریام یر شہ یۆل کہ

وہ رہے شہوہ زہنگم ٹہستیرہ باران کہ

تۆبەس وەرە ئەي خۆرى پر تیشكى بیابانم

چنور قربانی

دانشجوی

کارشناسی علوم تربیتی

چاوم پشکۆی ههزاران خهونی نهپراوهیه که له
 ئامیزی بۆنی میخهکی گۆبهڕ وکتدا خۆ دهوینن
 ههستیکی جوانی تهسبیحی چنراوی دهستی
 تۆم، که لهگهڵ هینانی وهشهکان لهسه‌ر زارت،
 ههزاران خهونی مندائی و لایلاه‌یه‌م، له‌ژێر
 تیشکی مانگ، له‌و کاتانه که له‌سه‌ربانی
 ماله‌که‌مان چیر وکت بۆ ده‌گه‌پامه‌وه، وه‌پیر
 ده‌هینته‌وه

دارستانیکي پراوپر له ټهوين، ټاوتیکي پر له
گولاله و گهزیزه، یه ټاډیه کی دوور و درېژ،
له کاتی خهونی براوهوونی مندایم،
کاریمایکی مېژوویی، بې هیچ کاریکی
هونه ی

ئەي شوخ وشەنگ، لە ھەلۆ ھەداي ھۆننە ھەي
شێرە کانم کە ھەموو کات پرچە کانم، بە
شانەداري ھيوا و ئەوين دەلاواندە ھە و
دەستە کانت زېر بېوون و لەتۆ پرچم دا گيري
دە کرد

هه‌مووکات بێ ئەوهی بدوینم تیگه‌یشتووێ لێم،
 بێ ئەوهی پێم بلێیت، زانیومه خۆشت ده‌وینم،
 تۆ ته‌نیا هێری مانه‌وه‌می لێره، له‌م که‌شه
 سارد،ه، پا‌پو‌ری ئەوینمی و پێم عه‌یبه بلێنم:
 بێجگه له تۆ له‌م دونیا‌یه‌دا ئەوینتیک بوونی
 هه‌یه، له‌م دونیا‌یه‌دا که ده‌لێن لێره مرۆف
 بوونی نییه

ئەزانى دايكم ئەلېم؟ پۇت پىرۇزى وشە كانم
بېت، پىرۇزى مەنىك كەبى تۆھپچ نېم و
نەبوم و ناي

طراح: فائزه کریمی

روز درختکاری ۱۵ اسفند

60%

۶۰ درصد از اکسیژن مصرفی جهان توسط پوشش گیاهی تولید می‌شود.

هر هکتار جنگل قادر است ضمن جذب گاز کربنیک سالانه ۲,۵ تن اکسیژن (نیاز ۱۰ نفر در سال) را آزاد کند.

اعتدال در وضعیت آب و هوا

درختان هوا را تمیز می‌کنند

جذب گونه های مختلف حیوانات

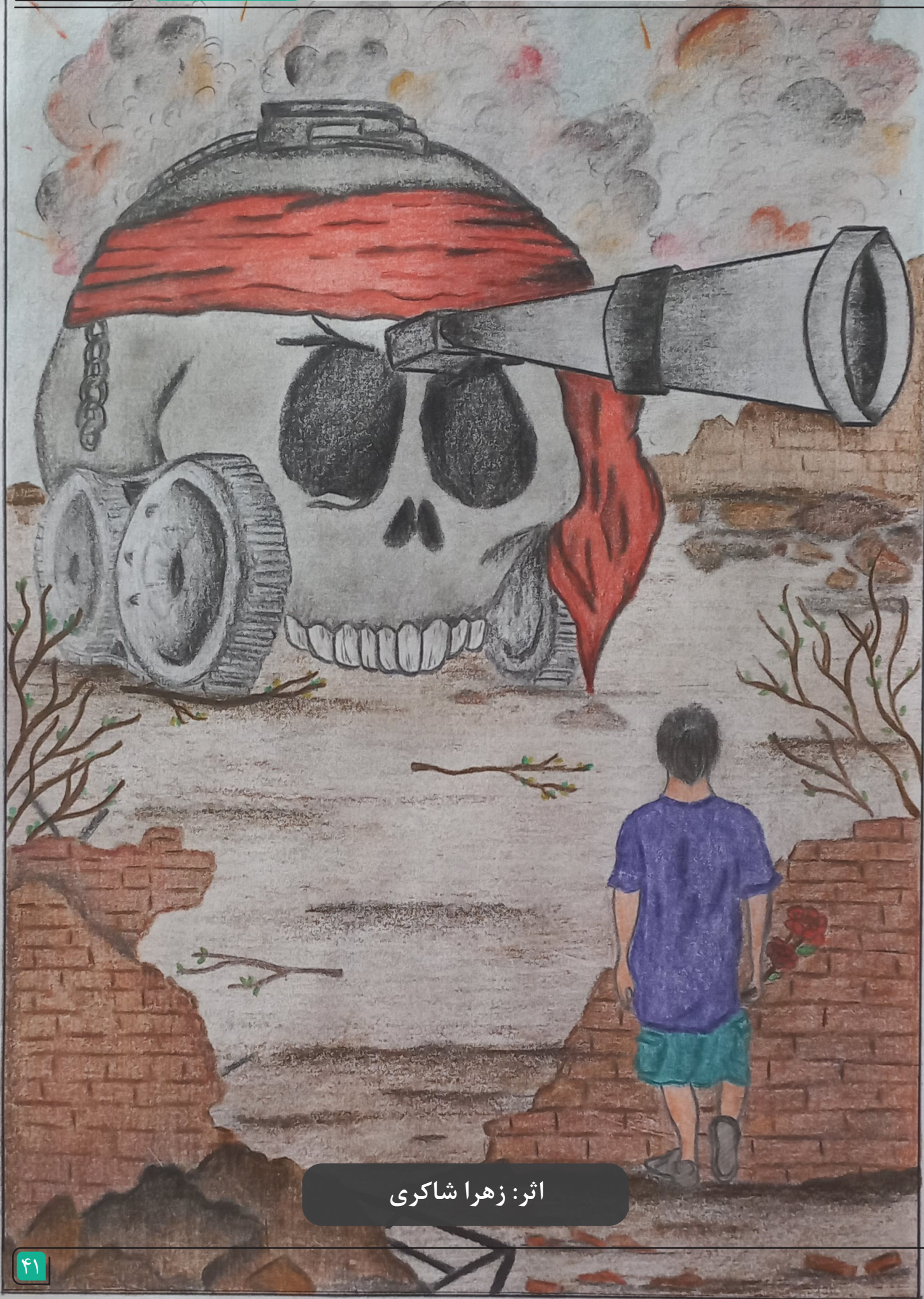

جذب گردشگر

درختان می‌توانند مردم را به روشی مثبت گرد هم جمع کنند. مردم به پیاده‌روی در خیابان درختکاری شده تمایل بیشتری دارند که می‌تواند به مبارزه با احساس تنهایی کمک کند. همچنین، درختان آلودگی صوتی در جوامع را کاهش می‌دهند که می‌تواند به حفظ شرایط خوب در مناطق شلوغ کمک کند، افزون بر این، پژوهش‌ها نشان داده‌اند جوامعی با درختان بیشتر با نرخ‌های پایین‌تر جرم و جنایت مواجه هستند.

اثر: زهرا شاکری

اثر: سپیده رستگار